

KarawanckenBote

Verlag und Schriftleitung: Klagenfurt, Bismarckring 13, Postfach 115 / Bezugspreis (im voraus zahlbar) monatlich RM 1.— frei Haus (einschließlich RM 0.20 Zustellgebühr)
Abbestellungen der Zeitung für den nachfolgenden Monat werden nur schriftlich und nur bis 25. des laufenden Monats angenommen

Nr. 91.

Krainburg, den 17. November 1943.

8. Jahrgang.

Novi hudi boji na Vzhodu

Sovjetski napadi na Krimu razbiti — Zgubljene vasi pri Kijevu in Žitomiru osvojene

Oberkommando der Wehrmacht je dne 15. novembra objavilo:

Na Krimu smo v hudih bojih razbili večkrat ponovljene sovražnikove napade severovzhodno od Kerča. Vzhodno od Perekopja so deli 38. romunskega pešpolka, ki jih vodi stotnik Tabisa, v napadu uničili eno sovražno stotnijo metalcev granat.

Ob spodnjem Dnjepru so nemški gorski lovci presenetljivo sunili naprej iz mostišča pri Kerzonu, pripeljali ujetnike in plen in zavrnili sovražnikove protisunke.

V velikem loku Dnjepra so Sovjeti vno- vič prešli v napad z močnimi skupinami pehote in oklopnjakov. Po srditi borbi smo tukaj preprečili prodorne poskuse jugozahodno od Dnjepetrovska in severovzhodno od Krivojroga ob težkih sovražnikovih zgubah. Severno od mesta Krivojroga smo z nasprotnim napadom prestregli vdor v našo fronto, ki ga je bil sovražnik dosegel z veliko močnejšimi silami. Pri teh bojih, ki še s polno silo trajajo, smo odstrelili vsega skupaj 120 sovjetskih oklopnjakov.

Na fronti ob Dnjepru smo na obeh straneh Čerkasija vrgli sovražnika, ki je prešel čez reko, zopet nazaj čez veletok.

V prostoru pri Kijevu in Žitomiru smo zopet osvojili nekaj zgubljenih vasi. Neko sovražno bojno skupino smo razbili. Naše pri Žitomiru bojujoče se čete smo vzeli nazaj na položaje zahodno in severozahodno od mesta. Jugozahodno od Gomla se je sovražnik po večdnevni zgbu polnih bojih posrečil vdor. Sovražna konjica in oklopnjaki so poskušali presenetljivo zavzeti me-

sto Rečico. Bili so postreljeni. Na obeh straneh Gomla so spodleteli številni napadi Sovjetov.

Zahodno od Smolenska so Sovjeti z uporabo številnih strelskih divizij in močnih sil oklopnjakov zopet povzeli svoje prodorne poskuse. V srditih bojih smo odbili v več valih napadajoče sovražne sile, zajezili krajevne vdore in samo v tem odseku fronte odstrelili 56 oklopnjakov.

Severozahodno od Smolenska je bojno delovanje nekoliko popustilo.

Od ostale vzhodne fronte poročajo le še o krajevnih napadih sovražnika v prostoru pri Nevlu. 12. in 17. divizija protiletalskega topništva zračnega orožja imata znaten delež pri tukaj doseženih obrambnih uspehih s svojo vzorno službo in s svojim neumornim poseganjem v boje na tleh ob izlivu Sože in v loku Dnjepra.

Na južnoitalijanski fronti je bilo včeraj le delovanje topništva in izvidniških čet.

V zalivu pri Reki so se ob sodelovanju z odredi vojne mornarice izkrcale čete vojske na po tolpah zasedenih otokih Krk, Čres in Lušin. Z energičnim prijemom je bil tukaj zlomljen sovražni odpor in so bili otoki zasedeni. Številni ujetniki in plen so padli v naše roke. Lahke pomorske bojne sile so ujele več vozil, s katerimi so skušali deli sovražnika uiti.

Zračno orožje je nad vzhodnim Sredozemskim morjem sestrelilo pet sovražnih letal. Nemški lovec za podmornicami je v Egejskem morju potopil neko sovražno podmornico in pripeljal ujetnike.

Težka bitka na Vzhodu

Sovjeti poskušajo izsiliti operativne odločitve

Berlin, 16. novembra. K obema dosedanjima težiščema v velikih bitkah na vzhodni fronti zahodno od Kijeva in zapadno od Smolenska — južnem bojišču, namreč onemu pri Kijevu, gre prednost — je pristopilo novo težišče severozahodno od Černigova. Tukaj je sovražnik ponovno napadal z zelo močnimi silami na ozkem prostoru in uporabljal skupine oklopnjakov, ter k ataki pripravljene skupine konjice.

Sovražnikov namen, da bi tukaj predril, izhaja že iz številke na odseku samo enega nemškega zbora uničenih odnosno z zadetki za premikanje onesposobljenih 217 sovjetskih oklopnjakov. Vedno bolj in bolj se zgoščuje vojno dogajanje na zapadni strani Dnjepra v enotno operacijo, s katero hoče sovjetsko vodstvo očitno še pred začetkom zime povzročiti odločitev glede nadaljnjih delov vzhodne fronte. Prostor bojišča se je razširil v pomembno operacijsko ozemlje, v katerem se menjavajo sovražni napadi in nemški nasprotni napadi.

Samo ob sebi se razume, da je to bojišče navzlic svoji ogromni prostranosti zaščiteno in da je docela pod nemško kontrolo. Vendar se stavijo najtrše zahteve do tam bojujočih se nemških čet, ki se morajo vzdržati na nekaterih mestih nasproti veliki sovražni premoči. Iz dejstva, da vrže sovražnik konjiške skupine v bitko, lahko sklepamo, da ima namen, čim najprej in čim obsežneje razširiti krajevne vdore in bitko v prostoru razvleči s pričetkom gibljevih faz. Ta sovjetski poskus pa bo po vsej priliki spodletel ob nadmoči strojnih orožij.

Glede ostalih odsekov te bitke na Vzhodu v tem hipu še ne dajo nobenih podatkov. Edino iz bojišča zapadno od Kijeva poročajo, da sovražnik suva dalje proti Zapadu. Nemška nasprotna premikanja na jugovzhodu od mesta trpe zaradi slabih cestnih prilik, ki jih je povzročilo neugodno vreme. Zato je treba čakati, da se pojasni položaj v teh prostorih velikih bojov in

zlasti se bo šele v prihodnjih dneh izkazalo, ali bodo Sovjeti mogli trajno nadaljevati svoje masirane prodorne namene. Na jugu vzhodne fronte so postali boji znatno slabejši, čeprav so tudi tukaj uporabili velike kontingente čet za prodorne operacije.

Uničene močne skupine komunističnih tolp severovzhodno od Reke Srdita borba zahodno od Kijeva

Sunek v sovjetski bok jugozahodno od mesta — 29 bombnikov USA sestreljenih

Oberkommando der Wehrmacht je dne 14. novembra objavilo:

Na Krimu so Sovjeti podvzeli več brezuspešnih sunkov iz svojega mostišča severovzhodno od Kerča in proti našim položajem pri Perekopju.

Na fronti ob Dnjepru smo zavrnili sovražne napade jugovzhodno od Kerzona, severozahodno od Kremenčuga in na obeh straneh Čerkasija ter utesnili z nasprotnim sunkom malenkostne krajevne vdore.

Na bojišču zapadno od Kijeva se nadaljuje srdita borba. Jugozahodno od mesta so lastne sile sunile v bok proti Žitomiru prodirajočega sovražnika in mu prizadele občutne zgbue. V Žitomiru in severno od mesta se vrše silni boji.

Vtem ko smo jugozahodno od Gomla in severozahodno od Smolenska odbili ali prestregli nove močne sovražne prodorne napade v hudih, mestoma še v temi trajajočih bojih, so lastni nasprotni napadi severno od Gomla vrgli sovražnika, ki je bil začasno vdrl, nazaj na njegova izhodišča.

Iz prostora pri Nevlu poročajo o živahnem, iz drugih odsekov fronte po o majhnem krajevnem bojnem delovanju.

Od avgusta 1942. leta na Vzhodu bojujoči se 667. topniški jurišni oddelek, ki ga vodi Hauptmann Zettler, je odstrelil v pro-

Boj proti snegu in ledu

čez noč so zamrzili motorji tovornih in osebnih avtomobilov naših frontnih delavcev. Prvi- krat stopi v funkcijo ogrevalč, ki se je že v minuli zimi zelo dobro obnesel. Sedaj je še spopolnjen in spravi tudi v tej zimi vsak zamrznil motor zopet v obrat.

(PK.-Aufnahme: TO-Kriegsberichtler Maier, Atl. M.)

Možje sloje proli masam / Piše Rudolf Dormann

Premoč osebnosti hrabrega bojevnika proti premoči množic

Na Vzhodu, v mesecu oktobru. Boj na Vzhodu je dosegel trdoto, ki si je skoraj ne moremo predstavljati. Nепrestano znova se zaganjajo Sovjeti in skušajo razširiti zahodno od Dnjepra izsiljene prostore vdora in izsiliti strateški prodor zlasti v prostoru jugovzhodno od Kremenčuga. Po sovjetski taktiki se zalotavajo mnoge divizije v le malo kilometrov široke odseke, da bi s tako doseženo številčno premočjo dosegli dalje postavljene cilje. V tem boju se izkazuje bojevnika premoč nemškega vojaka, njegov pogum, njegova vztrajnost in njegova stanovitnost.

In prišli so potem, ko so njihovi topovi bobneli dve uri. Nenadoma je nastala tišina, in med njo so Sovjeti rjoveče sunili naprej. Med se je že, ko je ob gozdnem obronku

naenkrat postalo živahno. Domnevalo se je, da so tam ves dan stali naređ, prikazali pa se niso. Tudi sedaj se jih je komaj videlo. S svojimi prstenorjavimi plašči so celó na planem skoraj zginili. V mraku se je videlo le nekakšno premikanje in slišalo se je rjovenje kakor upijanjenih. Zapustili so zavetje gozda. Zda pa so jih, iz rogov iz lukenj, sprejeli ognjeni zubliji, salve pušk. Povsod se je rdeče zablistalo in sikalo in žvižgalo je po zraku. Tu je prenehalo njihovo rjovenje, tu pa tam je še kateri zavpil, toda to so bili kriki ranjencev. Napad je izjalovil. Malo časa pozneje je planil drug val iz gozda, zopet z rjovenjem in še glasnejšim kot prvi. Toda tudi ta val ni prišel veliko dalje, in kar je od njega prišlo dalje, je bilo ujeto.

In sedaj so sedeli v bojni postojanki ter čakali zaslišanja. Bili so starejši možje in mladi fantje, vsi z zarjavimi širokimi obrabi, ostrizeno glavo in kakor sij so jim stali bodljikasti lasje svetlo nad temnim čelom. Čepeli so na tleh in buljili oči predse, škornje so imeli raztrgane in eden sploh ni imel nobenih. Ko so jih začeli spraševati, začetkoma sploh niso hoteli odgovorjati. Mislili so še vedno, da jim gre za glavo. Tako so jim bili pripovedovali tam preko, so povedali pozneje —, kdor se da ujeti po Nemcih, tega Nemci ustrelje. Končno pa so spregovorili. Ukazano jim je bilo, da morajo prodreti in se z vso silo preboriti, češ da bodo pri Nemcih našli le malo odpora. Nato so izvršili naskok z vso silo enkrat, dvakrat — in sedaj so bili ujeti. Poznalo se jim je, da niso več vedeli, kaj je blodnja in kaj je resničnost. Kakor čredo živine so jih pognali v boj, kakor so jih vse življenje držali kot čredo delovne živine. S svojo divjo maso bi bili morali steptati in pomen- drati vse, kar bi jim stalo nasproti. Kakšni čudni ljudje so vendar ti Nemci, ki se zopet niso dali pogaziti!

Možje so, ki stojijo tem masam nasproti. Že leta in leta se bijejo tukaj najstrašnejše bitke, kar so jih kdaj imeli. S tisoči oklopnjakov, s stotisoči ljudi se zaganjajo Sovjeti, vodstvo mas dela z živinsko, peklensko lokavostjo. Možje, ki jim stojijo nasproti, so morali čisto občutiti trdoto, toda vedno so še trše vračali. V tem poletju je dosegel boj na Vzhodu trdoto, kakršne še ni poznal noben vojni pohod. S srcem in roko vzdrže tukaj nemški vojaki: naučili so se sovražiti, zadnje strasti bojevnika. Vsak posamezni mož mora dokazati, da so naj-

boljši bojovníki na celém svetu. Z maso je nasprotník močnejši, ne pa z bojovníki, z možmi.

Ko so bili Sovjeti iz dotičnega gozdnega dela napadli v tretjič, so bile nemške strojnice postreljale vso svojo municijo in se niso mogle več udeležiti boja. Sovražni napad se je približal tik do položaja. Potem so ga zadržali z ročnimi granatami. Čez malo časa je pa zmanjkalo tudi ročnih granat in Sovjetov ni zadrževalo nič več. V tem hipu je sprelatela nekega Feldwebela, ki je moral tu držati položaj, hladna opojnost nepremagljivega bojovníka. Užgal je bil zadnjo ročno granato, jo vrgel proti sovražniku, nato pa s krikom planil na sovražnika in s tem potegnili tudi tovariše, izmed katerih niti eden ni več imel nobenega naboja v puški. Sovjete je popadla groza, ničesar niso pričakovali manj, ko nemški protisunek, in na vrat na nos so jo pobrisali, ne da bi na tej ali oni strani padel kak strel.

Morda se to lepo čita kot pripovedka iz kakšne knjige o junakih — in vendar se je to zgodilo te dni na vzhodni fronti. Kolikokrat je izid bitke odvisen od hladnih, zvestih in hrabrih src nekaj pravih mož. Da, skoraj vedno je tako. Možje morajo biti, ki s kratko, smelo odločitvijo razjasnijo obupen položaj, ki so spoznali, česar je končno treba v vojni. So to možje, ki razen ljubezni do svoje očetnjave nimajo ničesar drugega ko boj, možje, ki še živijo, ker so veliki bojovníki. Imajo oči, ki jim ne more več nihče kaj natvesti, pred katerimi so postale reči sveta male. V njih je veliko globokega hrepenenja, čegar izpolnitvi se vsak dan odrečejo. Prah bojnih poljan se drži njihove kože in nesnaga cest pohoda, njihove roke so hrapave in razpokane, toda njihovo srce je čedno in sigurno in tako pristno ko zlato, njih srčni utrip je življenje Reicha. Možje stoje proti masam. Vedno znova zagrabijo ti možje in razdrobe. Če se zaganja nov val, se mora zlomiti. Strojnice streljajo, možnarji, havbice, metalci, oblaki prahu se dvigajo, brizga iz lukenj blata, rjavi plašči jurišajo iz gozda, široki obrazi, tja v ogenj in smrt.

Morda pade kak mož, toda mase poginejo.

Doki v Gibraltarju prenapolnjeni

La Linea, 16. novembra. V Gibraltarju je zopet dospelo nekaj težko poškodovanih anglo-ameriških vojnih ladij, da jih popravi. Izkazalo se je pa, da doki v Gibraltarju zaradi prenapoljenosti ne morejo sprejeti nobenih ladij več. In zaradi tega so morale angleške oblasti razširiti dok za poprave št. 2. Tu potrebna dela so že začeli.

Nezmanjšana sila bitke pri Kijevu

Sovjeti v dveh dneh zgubili 411 oklopnjakov — 29.000 brt, 2 rušilca potopljene

Oberkommando der Wehrmacht je dne 12. novembra objavilo:

Na Krimu so Sovjeti z močnimi silami poskušali razširiti svoje mostišče severovzhodno od Kerča. Nemške in romunske čete so jih po hudem boju ustavile. Nemške lahke pomorske bojne sile so preprečile poskuse sovražnika, da bi razširil mostišče izkrcanja južno od Kerča, in so potopile pri tem en sovražni topniški čoln. Severovzhodno od Perekopja so bili v boju od moža do moža uničeni sovražni oddelki, ki so prišli čez Leno morje.

Ob Dnjepru so naše čete preprečile sovražnikov poskus, priti vzhodno od Nikopola čez reko. Krajevni napadi Sovjetov v loku Dnjepra so spodleteli.

Na bojišču pri Kijevu traja bitka v globini vdornega prostora z nezmanjšano silo. Jugozahodno od mesta so se zrušili močni sovjetski napadi s težkimi sovražnimi zgubami, vtem ko smo si dalje južno z nasprotnimi napadi zopet osvojili več vasi.

Severozahodno od Černigova je po težkih zgubah sovražnika prejšnjega dne pustila sila njegovih napadov. Vendar je pa tudi včeraj prišlo do silnih bojov, pri katerih so v odseku enega zbora znova uničili 37 sovražnih oklopnjakov ali jih z zadetki onesposobili za premikanje.

Novo sovražne napade severozahodno od Smolenska smo odvrnili ali prestregli.

V prostoru pri Nevlu je sovražnik tudi včeraj poskušal, razširiti svoje vdorno mesto zlasti južno in severno od mesta. Pri uspešni obrambi teh napadov smo uničili

Nov angleški rop dežel v vzhodnem Sredozemlju

Vihar nad Libanonom

Preteča revolucija — Črnci iz Senegala streljajo na prebivalstvo

Berlin, 16. novembra. Uradna londonska objava pravi, da prevzamejo sedaj britanske bojne sile »odgovornost« v Libanonu.

»V Libanonu je nastala zelo težka mednarodna kriza«. To sodbo je oblikovala uradna britanska Reuterjeva agentura, ko je prinesla obilico poročil, da se širijo nemiri čez glavno mesto Beirut in druge kraje. V resnici je dogajanje v Libanonu klasičen zgled, kako se je Anglija vedno skušala polastiti popolnega gospodstva v zasedenih ozemljih.

V juniju 1941. leta sta postali Sirija in Libanon zaradi vkrakanja britanskih čet skupno področje oblasti Britancev in de Gaulle. De Gaullova uprava je dosegla, da so se menjavale v tem stanju francoske in sirske upravne korporacije. Sedaj smatra Anglija, da je prišel trenutek, ko lahko zopet prevzame v lastno režijo Sirijo in Libanon, ki sta bili nekoč področje francoskega mandata. Iz tega razloga so organizirali dejanja sabotaže, nemire in končno vstajo, ki so grenili življenje francoski upravi, da so tako dosegli popoln obrat v angleškem smislu. Kako prepuhtano je bilo to postopanje, se vidi iz dejstva, da Angleži niso samo vpregli od sebe odvisnega egiptovskega ministrskega predsednika Nahasa pašo, ampak tudi stremeljenje arabskega sveta po samostojnosti. V drugih važnih vprašanjih niti egiptovski ministrski predsednik niti arabski svet ni smel vplivati na razvoj v Bližnjem Vzhodu. Te faktorje moči so vključili le začasno šele v tistem hipu, ko

se je to zdelo britanski politiki koristno, da so opravili britanska dela.

Staro angleško načelo: »Deli in vlada«, ki ga pozna iz diferenc posameznih indijskih kast, katere so Angleži vedno ščuvali, in ki ga najdemo zopet v sklanjani obliki še naprej v vseh britanskih kolonijah, je v skoro presenetljivo konservativni obliki vsebovan zopet v tem konfliktu za Libanon.

Francoski upravni koloniji Sirija in Libanon sta morali v tej vojni prestati težko usodo. Bili sta zasedeni, smatrali so jih za predmet izkoriščanja. Po ravno istem načinu, kakor v sedaj zasedenih ozemljih Severne Afrike, Sicilije in Južne Italije. Seveda je britanski vladi precej mučen obseg krize v Libanonu, toda upa, da bo to krizo prebila in lahko polno uveljavila svoje zahteve do oblasti. Ne zamenjajte Reuterjev diplomatski dopisnik: »Položaj na Libanonu je dobil resno stran in poročila po kablju iz Beiruta in Kaira pravijo, da so francoske oblasti storile ostre ukrepe. Točnih poročil francoski nacionalni komite v Alžiru še nima in tudi britanski misliji v Siriji in na Libanonu še niso ničesar poročali«. S tako ináčico zasmehujejo upravo de Gaulle v Siriji in Libanonu in jo sumničijo, tako da pride avtomatično do izraza angleški namen, da tam »končno napravijo red«. Za vsak primer pa gre ves razvoj v breme sirskega prebivalstva, ki mora prekusiti rivaliteto sil v tem prostoru z ljudskimi žrtvami brez konca in kraja.

Izredno visoke sovjetske zgube v srednjem odseku

Trajno hudi boji v prostoru pri Kijevu

Oberkommando der Wehrmacht je dne 13. novembra objavilo:

Na Krimu so severovzhodno od Kerča spodleteli vnovični, po oklopnjakih podprti sunki Sovjetov. Na morskem ožini pri Perekopu smo s topniškim ognjem razgnali dva proti našim položajem prodirajoča sovražna bataljona in v zalivu zahodno od mesta zbiranja sovjetskih čolnov za izkrcavanje.

Lahke nemške pomorske bojne sile so tudi včeraj preprečile dovoz novih pošilk in ojačenj v sovražno po izkrcanju nastalo mostišče južno od Kerča in uničile pri tem štiri z gonilno snovjo in municijo natovorena sovjetska vozila. Pomorske obrežne baterije so obstreljevale nakladne naprave

in ladijske cilje ob Tamanskem polotoku. Pogodile so pri tem materialna skladišča in manjše prevozne ladje, od katerih je ena eksplodirala.

Na fronti ob Dnjepru so bili živahni krajevni boji zlasti severno od Krivojroga, pri Kremenčugu in severozahodno od Čerkasija.

Na bojišču pri Kijevu so lastni odredi, ko so se krvavo ubranili težkih sovražnih napadov, sunili z nasprotnim napadom naprej južno in jugozahodno od mesta in zopet osvojili važen odsek pokrajine. V globini vdornega prostora trajajo še težki boji med sovražnimi, veliko močnejšimi, proti žitomirski prodirajočimi silami in nemškimi bojnimi skupinami. Tudi severozahodno od Kijeva so silni boji.

V Srednjem odseku so Sovjeti severozahodno od Černigova ponovili svoje močne napade po bojnih letalcih podprtih oklopnjakov in izvajali nove sunke proti naši fronti severno od Gomla in severozahodno od Smolenska. Vse prodorne poskuse smo preprečili ob izredno visokih nasprotnikovih zgubah in pri tem uničili 55 sovjetskih oklopnjakov v odseku zbora, ki je bil naveden že 11. in 12. novembra.

Pri Nevlu je sovražnik včeraj znova poskušal, razširiti svoj vdorni prostor. Z lastnimi nasprotnimi napadi smo vrgli zopet nazaj sovražne oddelke, ki so bili v nepreglednem svetu sunili naprej.

V Južni Italiji je sovražnik nadaljeval svoje pogubonosne napade na prečno gorovje med Mignanom in Venafrom. Vršili so se težki boji, v katerih se je sovražnik polastil nekaj vrhov na obeh straneh nižave pri Mignanu. Z nasprotnimi napadi naših čet smo jih zopet vzeli z naskokom in smo sovražnika vrgli zopet nazaj v njegove izhodne položaje.

Pri nadaljevanjih napadih na sovražne lahke pomorske bojne sile v vzhodnem Sredozemskem morju je zračno orožje pogodilo vsega skupaj pet enot, ki so bile težko poškodovane. Potem ko so bili s temi uspehi in z zaporednimi zračnimi napadi na oporišča otoka Leros ustvarjeni pogoji za podzetje proti temu otoku, se je na njem dne 12. novembra ob sodelovanju z bojnimi in prevoznimi odredi vojne mornarice in zračnega orožja izkrcalo več bojnih skupin, med njimi tudi lovec paladci. Boji z britansko in Badoglijevo posadko otoka so še v teku.

Po poročilu nemških izvidnikov na daljavo je bilo pri napadu našega zračnega orožja na nek sovražni konvoj ob severnoafriški obali zadetih enajst nadaljnjih tovornih ladij z bombami ali torpedi. Vsega skupaj je bilo torej 23 prevoznih ladij potopljeno.

(ZRCALO ČASA)

Kakor javlja Reuter, je sedaj začelo približno 5000 delavcev premogovnikov Lancashire stavkati, ker zahtevajo zvišanje mezde. Najmanj 10.000 rudarjev premogovnikov rjavega premoga v Pittsburgu (USA) je po Reuterjevem poročilu ustavilo delo.

V Spodnji zbornici je Churchill na neko vprašanje sporočil, da bodo v Angliji tudi po vojni izvršili neke vrste splošno vojaško dolžnost, vendar je pa še prezgodaj, da bi se že zdaj izjavili glede tega vprašanja.

Britanski minister za kolonije Oliver Stanley je v Spodnji zbornici zagotavljal, da bo britanska vlada storila vse, da olajša in popašči naseljevanje židov v Palestini.

Na Angleškem se po nevtralnih poročilih ne morejo ubraniti nekega občutka groze, kadar gledajo na vojaške operacije v Italiji. V krogih prebivalstva se vedno bolj razširja prepričanje, da je italijanska akcija zavedla v zagato.

Britanski minister za dela Bevin se je v nekem radijskem oglasu obrnil na učence občinjskih in meščanskih šol, v katerih jih je pozval, naj se pri vpisu za narodno službo dajo zabeležiti za dela v rudnikih.

Tisk v Instanbulu označuje postopanje pristavev de Gaulle v Libanonu za nerazumljivo in omenja pred vsem, da je s tem Francija iztisnjena iz Bližnjega Vzhoda in da se bo zato uveljavil le britanski vpliv.

V Gibraltarju so uvedli preiskavo glede zadnje katastrofe anglo-ameriškega konvoja na Sredozemskem morju. Iz Alžira je prišla preiskovalna komisija v Gibraltar in zaslišuje preživele iz te katastrofe konvoja.

V alžirskih vojaških krogih pravijo, da bo Giraud že v kratkem dobil vrhovno poveljstvo nad Madagaskarjem. Odrekel se bo mestu vrhovnega poveljnika čet pri alžirskem komiteju, kar je le še vprašanje nekaj dni. Moskva ga po bodoči združitvi čet de Gaulle in Girauda ne želi več v tej službi.

Novo priznanje severnoameriškega pomorskega ministrstva. Kakor javlja Reuter, je severnoameriško pomorsko ministrstvo v petek priobčilo, da je bil dne 6. novembra v Sredozemskem morju po sovražnikovem delovanju potopljen rušilec »Beatty«.

Na potu skozi Iran nahajajoči se prevozniki vod, ki je obstajal iz 15 velikih vojaških tovornih vozov z vojnimi materiali in živili za Sovjete, so 60 km od Kazvina napadli močno oboroženi ljudje in ga zažgali. Živila in orožja so padla v roke napadalcev.

»Daily Mail« izjavlja v svojem rednem tedenskem pregledu iz Zedinjenih držav, da še vedno kritizirajo Angleško. Na Srednjem Zapadu pravijo, da Anglija noče od Zedinjenih držav prijateljstva, ampak čim največ daril. Zelo obžalovanja vredno je, da so se v Bostonu že zopet vršile antisemitske demonstracije.

Savdova Arabija bo v prihodnje dajala koncesije za pridobivanje petroleja samo USA in nič več tudi Angliji. To zahtevajo severnoameriški zastopniki pri sedanjih pogajanjih glede petroleja v El Riadu med USA in Savdovo Arabijo. Istočasno se Severnoamerikanci trudijo tudi v Egiptu za enako ureditev.

nih ali tako težko zadetih, da niso mogle nadaljevati svoje vožnje.

Po vznemirjevalnih napadih nekaterih sovražnih letal na zapadno ozemlje Reicha so v pretekli noči nastale le neznatne škode.

Stalin že ukazuje

Belgrad, 16. novembra. »Stalin že ukazuje«, je naslov komentarja, ki ga priobčuje »Novo Vreme« k poročilu, da se mora jugoslovanska vlada v prenosu prenesti v Moskvo in da mora general Mihajlovič razpustiti svojo organizacijo ali se pridružiti Titu. Ni še, tako piše list, izzvenel v etru odmev klicev, s katerimi so hoteli v Londonu in Washingtonu preglasiti svojo kapitulacijo v Moskvi, in že se je začel odvijati klobčič, čegar niti hočejo zaviti okrog vratu tistim, ki so z vragom skupaj sejali buče.

Stalin ne more zgubljeti časa in je že začel izdajati povelja svojim dozdavnim podložnikom v bodočnosti. Toda še tragičnejša je usoda Mihajloviča, ki je bil še pred nekaj meseci velik ljubljeneц Londona. Dosedanji zaščitniki in naročilodajalci so ga sedaj stavili pred alternativo, da se ali pridruži tistim, ki mu bodo, kakor hitro ga zagledajo, kot prvemu pognali kroglo skozi glavo, ali pa da se sam, brez vsake pomoči, prerine med klavir in nakovalom. »Ne vemo«, zaključuje komentar, »kaj bi se ne moralo zgoditi, da bi se odprle oči tudi najtrdovratnejšemu prekucuhu.«

Kanadski roparji deklet

V nekem po Anglo-Amerikancih zasedenem mestu v Južni Italiji so po povelju kanadskega mestnega poveljnika odvedli tri sestre v starosti od 18. do 23. leta, hčerke neke ugledne rodbine, skupno z drugimi mladimi dekleti mesta in jih spravili v hišo, ki je tam prirejena kot »kazino« za kanadske sasedbene čete.

Za svetnika proglašeni antikrist

Kako je angleška duhovščina poprej sodila o boljševizmu — Včeraj so preklinjali, danes blagoslovljajo

Nadškof Yorka je te dni prispel v Moskvo, da potuje po Sovjetski zvezi. Takoj po svojem prihodu je začel slaviti »pridobitve« boljševizma. Ne bomo to priskutno lažno in hinavsko ravnanje nadškofa natančneje karakterizirali. Vprašamo samo, če so on in z njim vred vsi drugi vodilni dostojanstveniki vseh krščanskih veroizpovedi v Veliki Britaniji enako kot vodilni državniki njihove države popolnoma pozabili, kako stališče so zastopali poprej proti boljševizmu?

Angleška vlada je poprej na podlagi poročil svojih diplomatskih zastopnikov v Sovjetski zvezi objavljala zelo zanimive posameznosti o strahovitih pokolih duhovnikov in onečastjanju cerkva po boljševiki. V tej zvezi omenimo samo Belo knjigo »Rusija št. 1. (1919) — zbirka poročil o boljševizmu v Rusiji«. Ne moremo podati mnogih tozadevnih posameznosti in se bomo zato zadovoljili s kratkim izvlečkom iz uvoda te Bele knjige. Med drugim se glasi: »...Poročila se niti ne komentirajo niti nimajo posebnega uvoda, ker v svojem golem podajanju govore sama za sebe. Kažejo načela in metode boljševiškega gospodstva, strašne dogodke, ki so se odigravali, gospodarske posledice, ki so sledile, in nepopolno revščino, ki so jo izzvali...«

V naslednjih letih najdemo številne uradne angleške izjave o strašnih boljševiških preganjanjih duhovnikov. Več kot dovolj jih je na razpolago. Zlasti, da navedemo nekatere izmed najbolj značilnih objav. »Times«, ki danes nikakor ne morejo prehaliti sporazuma med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo, so takrat in tudi še kasneje bile glasnik uradnih in neuradnih krogov v boju proti boljševizmu. Dne 21. marca 1923. so objavile članek z naslovom »War on Religion« — vojna vere. Proti versko stališča boljševiške vlade je bilo najostreje obsojeno: »Napad boljševizma proti veri je direkten in indirektni. Propovedujejo na najbolj surov način neizprosno ateizem. Podpirajo demonstracije, kot one lige komunistične mladine na božični dan, z grdimi karikaturnimi vseh stvari, ki zaslužijo vse dasti verskega nazora. ...Ne zamude nobene prilike, da označujejo vero v Boga kot zastarelo praznoverje kapitalizma.«

Članek se konča s tem, da morajo dne 20. marca 1923. v Domu lordov obravnavane posameznosti »alarmirati ves civilizirani svet«.

Pozneje se je vršilo skupno protestno zborovanje vseh vodilnih duhovnikov vseh veroizpovedi v Veliki Britaniji. Istega dne so objavili odločbo, ki jo so podpisali takratna nadškofa Canterburyja in Yorka, moderator evangeliske svobodne cerkve v Angliji, predsednik baptistov in številni drugi dostojanstveniki. Odločba se je glasila med drugim tako sledi:

»...Brezobzirni boj boljševiške vlade zoper vse, kar znači vero, in kar se že lahko zdavnaj ugotovi, je dosegel svoj višek. Od uvedbe boljševizma so bili izpostavljeni stotine in tisoči duhovnikov neizrečnemu preganjanju. Pri tem zasledujejo cilj, da se iztrebi vsaka vera v državi. Najsvetejša načela vere so sistematično oskrnjena in zaničevana. Boljševiki se nikakor niso ustrašili, javno priznati namen, za katerim so šli. Sami so v nekem časopisu sledeče izdali: »Svojo agitacijo proti veri moramo natančno tako sistematično izvesti, kot smo to storili v političnih vpraša-

njih — toda s še veliko večjo odločnostjo...«

...Podpisani zastopamo mnogo veroizpovedi in političnih prepričanj. Navzlic temu smo pa edini v nezasiščenem gnusu, s katerim opazujemo sedanjo politiko sistematičnega preganjanja ver v vsaki obliki. Takega mišljenja ne morejo s molkom prezreti oni, ki se priznava k veri ali svobodi. Prepričani smo o tem, da bo naš protest deležen odmeva povsod tam, kjer jim je pri srcu blaginja sveta...«

V anglo-ameriških državah predvsem se trudijo, da svetu prikažejo, da sedanji boljševizem ne kaže nič več takrat tako ostro bičanih slabih navad. Da, ne boje se niti v zaničljivem hinavstvu prikazovati boljševizem kot neko vrsto prvega krščanstva. Strašna morjenja na Estonskem, Letskem in v Litvi pred vkorakom nemških čet, Katin, Vlnica — vse grozote sedanosti se pri tem molče preidejo.

Spominjamo pa tudi na dogodke španske državljanske vojne. Z brzojavko svojega posebnega poročevalca v Madridu razkrije list »Times« z dne 6. oktobra 1936. sledeče: ...Ob-

Že dva milijona jih je umrlo od vojne lakote

Vzor anglo-ameriške lažnivosti — Zrahljanje blokade živl

Stockholm, 16. novembra. »Osvoboditev od stiske«, je največja publica, s katero krošnjarijo anglo-amerikanski hinavci. Roosevelt je za ravnokar zopet enkrat uporabil pri nekem radijskem nagovoru. Sedaj je stala pod istim geslom v angleški Spodnji zbornici debata, ki se bavi z »zrahljanjem živilske blokade«. Angleži si prisvajajo pravico, vsiljevati pomožne akcije vsem »gladujočim in potrebnim narodom«.

Čudno, da predvidevajo take akcije vedno samo za take pokrajine, ki jih nimajo. Pa bi vendar imeli najboljšo priložnost, udejstvovati se kot pomočniki v lastni državi. Gladujoči Indijci, v stiski in bedi propadajoči južni Afrikanci, prebivalci Sicilije in Južne Italije čakajo zama na angleško-ameriško pomožno akcijo. Toda tam se ni zgodilo nič, tam divjajo izkoriščevalci, ki do krvi izžemajo narode. Indija je pravi zgled za to.

Ravnokar je bil ugotovil nek severnoameriški senator, ki je bil pred kratkim v Indiji, da trpe po lakoti prizadeta ozemlja Kalkute še veliko bolj, kakor bi trpela od

stoji čudno nasprotje med tukaj povsod vidnimi verskimi preganjanji in pogostimi radijskimi oddajami prepričanih katolikov, ki priznajo po komunističnem mikrofonu, da ni nasprotij med Kristusovim naukom in programom komunistične stranke. Popolni pristaši anarhistične sindikalne zveze in anarhistične organizacije bi bolje dokazali svojo toleranco, če bi tu in tam odprli kako cerkev za darovanje mase, kot da jih uporabljajo za avtomobilske garaže... Antikristu se je tukaj nudila dolgo pričakovana priložnost...«

Obraz boljševizma se ne izpremeni nikdar. Njegove doktrine ostanejo glede svojega cilja do svetovne revolucije in gospodstva nad vsemi narodi vedno iste, ravno tako kot glede svojega protiverskega značaja. Na tem ne spremene tudi ničesar od časa do časa začudenemu svetu podane izjave, kot na primer nadškofa iz Canterburyja in drugih vodilnih duhovnih dostojanstvenikov Velike Britanije. Pri tem ne gre nikakor za trenutne duševne zmote teh krogov, temveč se v službi židov anglo-ameriški narodi sistematično zavajajo v zmoto in sleparijo.

Obnavljajoče sile Evrope pa po takšni agitaciji ne morejo biti prepričane o boljšem. Ze davno so na grozen način spoznale pravi obraz boljševizma.

Dr. Peter Aldag.

Lakota v Indiji že od marca 1943. leta

Bern, 16. novembra. O tem, kaj se danes dogaja v prostranih ozemljih Indije, zve sodobnost le odlomke bodisi iz posameznih poročil, bodisi iz debat v angleški Spodnji zbornici. Angleški levičarski tednik »New Statesman and Nation«, ki spada med maloštevilne kritike oficijelne britanske politike glede Indije, daje globlji vpogled v vzroke in metode angleške vojne lakote v Indiji. Poudarja, da so prikrivali že dolgo trajajočo stisko pri indijskih živilih. Že v marcu tega leta je bila v Bombaju beda tako velika, da so mase napadle prodajalne, da so si na tak način lahko preskrbele življensko potrebne reči. Odgovor pa so dale angleške čete, ki so začele streljati na Indijce.

Ta glas angleškega časopisa je vreden pozornosti zaradi svoje odkritosti, s katero priznava angleško krivdo pri indijski vojni lakote, zlasti ker z njim še izrecno izjavlja, da zadene odgovornost za nedostajanje živil centralno vlado podkralja. Indijski problem se, gledan od Anglije, ne da rešiti brez sfere zaupanja. Po podkralju imenovani indijski člani eksekutivnega sosveta — takozvane centralne vlade — pa nimajo nobenih strank za sabo, ampak so le po Londonu dirigirane lutke brez pomembnejših pristašev v indijskem narodu. Treba je računati s tem, da bo kmalu zadonel klic Indijcev tako po rižu kakor po neodvisnosti.

Obisk pri papežu prepovedan

Rim, 16. novembra. Neapeljski nadškof kardinal Askarezi je naprosil severnoameriške zasedbene oblasti, da mu dovolijo obiskati papeža v Rimu. Severnoameriški general Clark, pa je zavrnil to prošnjo. Kot pretvezo so navajali, da osebna varnost kardinala pri njegovem poletu ne bi bila zagotovljena.

Zavezniškemu poveljstvu v Neaplju očitno in prijetno, da bi od avtorizirane strani Vatikan dobil vpogled v razmere v Neaplju, v katerem slušbuje komunističen župan in hkrati določajo Anglo-Amerikanci.

V vatikanskih krogih v tej zvezi poudarjajo, do od zasedbe Južne Italije in Sicilije Britanci in Severnoamerikanci še niti enemu kardinalu ali škofu iz teh ozemelj niso dali dovoljenja, da bi se v svrhu poročanja podal v Vatikan.

Tretja in četrta zračna bitka pri otoku Bougainville

Velik uspeh japonskih letalcev — Celotno pacifiško brodovje USA v teh bojih

Tokio, 16. novembra. V »Tretji zračni bitki pred Bougainville« so japonski letalci dne 11. novembra potopili eno sovražno križarko in štiri rušilce. Razen tega so večinoma težko poškodovali eno sovražno bojno ladjo, dva velika nosilca letal, eno veliko križarko in tri majhne križarke ali rušilce in enega rušilca.

Nov velik uspeh Japoncev

Tokio, 16. novembra. Kakor je objavil cesarski glavni stan v nedeljo popoldne, se je dne 13. novembra ob zori vršila »Četrta bitka pri otoku Bougainville«. Japonska pomorska letala so odkrila ta dan v vodovljih južno od otoka Bougainville nadaljnje večje ameriške enote, ki so jih napadla z velikim uspehom. V malo sekundah je bila potopljena ena križarka velikega tipa, nada-

lje ena križarka in en rušilec. Ena bojna ladja in en nosilec letal srednjega tipa sta

Odstranitev ropotij iz podstrešja

Iz podstrešij naj se odstranijo vse gorljive stvari. Ostale stvari se postavijo v sredino podstrešja tako, da se vsak čas lahko hitro odnesejo. Koti podrešij morajo biti na vsak način prosti. Krajevni vodja zračne zaščite sme ob dani potrebi odrediti popolno izpraznitev podstrešij, kakor tudi odstranitev lesenih pregrad.

bila težko poškodovana. Dve japonski letali se nista vrnila na svoje oporišče.

Nadaljnje podrobnosti o uspešnih bojih Japoncev najdejo bralci na strani 6.

Iz vseh krajev sveta

Polleijo v Limoges na Francoskem so ojačili z ženskim osebjem. Doslej so vzeli v službo dvajset ženskih policajev, ki jih bodo uporabljali za nadziranje javnih cest in trgov ter za zaščito žen in otrok.

Na švedskem upajo, da bo zima mila in opravičujejo to domnevo z vedenjem ptic. Eden izmed najboljših poznavalcev ptic na švedskem je poročal, da je opazoval dvojico srak, in sicer ptica iz letošnjega zalega, ki je pred nekaj dnevi gneznila. To se mora smatrati za ornitološki fenomen. Nadalje poroča strokovnjak, da je še tretjega oktobra videl v neki hosti pri jezeru Hornborga kukavico. Ta je imela belo liso na hrbtu, kar pomeni, da je tudi ona iz letošnjega zalega. Da se nahaja tam še kukavica, je tudi čudno, ko vendar ta vrsta živali išče toplejših dežel že koncem avgusta, ravno tako kakor navedni hudournik. Iz obeh primerov se da sklepati, da zima v tem letu ne bo huda.

Nek mož v švedski vasi je doživel te dni dogodivščino z neizmerno srečnim izidom. Mož se je, očividno, da bi prespal svojo pijanost, vlegel med tračnice neke proge, ter sta preko njega zaporedoma peljala vlak in nato omnibus na tračnicah. Ko je vozač omnibusa ustavil svoj voz in hotel poiskati moža, je ta izginil in ga je šele čez nekaj časa našel železniški čuvaj. Mož ni zadobil niti najmanjših poškodb, kar se mora smatrati kot prav ča-

dež v drugem primeru, ker tečejo omnibusi na tirih tako blizu tračnic, da se zdi skoraj nemogoče, da je bilo še prostora za človeka.

Urar Camille Festernaets iz Sammt Tronda v Belgiji, ki je pred več leti vdelal najmanjšo uro sveta v prstan, je sedaj po triletnem neutrudnem delu napravil drugo tovrstno uro, ki je še manjša kot prva, ki se je pred štirimi leti zgubila. Nova »najmanjša ura sveta« bo ravnokar vdelana v prstan mesto dragulja.

Noben član 22 glave angleške družine Johna Hunterja ne zna niti brati niti pisati, ugotavlja »News Chronicle« v nekem poročilu o sodniških razpravah iz New Yorka. Noben teh 22 članov ni nikdar obiskoval šole. To je prišlo na dan, ko je 17 letni sin navedel napačno starost v prošnji za izdajo šoferske pripravnice. Njegova mati Jane Hunter je izjavila, da je zadnji mesec praznovala svoj rojstni dan, vedela pa ni, koliko je stara.

Norveško štetje živali spominja na to, da je nevarnost, da nekaj vrst živali izumrje. Nosorogov živi samo še nekoliko sto. Število belovratnih gnujev (rogljatih kopitarjev) znaša nekako 150. Tudi gorila je postala zelo redka in jih živi komaj še 2000. Kamela pa, katerih je še 5 milijonov, še ni ogrožena. Število tigrov se je skrčilo na 150.000. Slonov je le še kakih 100.000, toda tudi ti se hitro krčijo, predvsem oni, ki imajo zelo zaželeno okle s slonovo košto.

Severnoameriško priznanje: »Nemčija nezlomljena!«

Svaritev pred krivo oceno sil — Tudi vojna proti Japonski povzroča skrbi

Lizbona, 16. novembra. Resno svarilo pred podcenjevanjem Nemčije in Japonske je naslovil na ameriško prebivalstvo v zadnjem zvezku severnoameriškega časopisa »The American« Rooseveltov posebni zapupnik Harry Hopkins. Treba si je biti popolnoma na jasnem, tako je pri tem izjavil, o tem, da sile Osi nikakor niso v slabih gospodarskih priklakah, o katerih je anglo-amerikanska agitacija tolikokrat govorila! Navzlic blokadi in bombnim napadom sta Nemčija in Japonska vojaško nezlomljeni, in nemški topovi, oklopnjaki, letala in granate niti najmanj ne kažejo kakšne oslavitve nemške proizvodnje. Slej ko prej izkazuje nemška municija visoki standard, ki ga je pokazala ob izbruhu vojske, in sicer ne samo z materialom, ampak tudi z izdelovanjem. Tudi prebivalstvo nemške fronte v domovini stoji trdno in nemška oboroževalna industrija je spretno razdeljena. Nemčija razpolaga, tako toži Hopkins, še nadalje z zadostnimi živili, da lahko prepreči izstradanje Evrope.

Prehajajoč na gospodarski položaj Japonske priznava severnoameriški politik, da se bo Japonska jačala tako gospodarsko kakor vojaško, če se ne bo posrečilo, napasti uspešno industrijske centre z letali. Toda ti zračni napadi kakor tudi oviranje Japonske plovbe po podmornicah so trdo delo in znatno težji, kot si to predstavlja ameriška javnost. In celó takrat, če bi si Amerika in Anglija osvojili nazaj vse otoke, ki jih je Japonska zasleda v zadnjih dveh letih, se s tem še ne bi moglo na noben način smatrati, da je Japonski narod premagan. Če pa ne bo mogoče dobiti takom enega leta nazaj najmanj vse otoke, ki jih je Japonska osvojila, bo Japonska lahko naložila tako ogromne rezerve, da bo vsaj defenzivno vojno lahko zdržala zelo dolgo in zelo dobro. Tudi ni mis-

liti na to, da bi Japonski narod s svojimi sto milijoni ljudi in neštetimi malimi narodi, ki jih danes ima pod seboj Japonska ali s katerimi sodeluje, kedaj trpela pomanjkanje delovnih moči.

Nasprotno pa se morajo skrbeti zaradi delovnih moči v Zedinjenih državah. Anglija je že pritegnila vse svoje moči, in celó 70 odstotkov angleških deklet med 14. in 17. letom je, kakor poudarja Hopkins, popolnoma zaposleni. Tudi delovne sile sovjetske zveze so do zadnjega uporabljene in kar je treba danes neobhodno še dodatnih moči, jih morajo izkjučno dobavljati Zedinjene države same. Po Hopkinsovem računu je treba v Zedinjenih državah brez treh milijonov delovnih moči, ki manjkajo kmetijstvu, vzeti v ozi, da je približno 3.760.000 dodatnih delovnih sil še neobhodno potrebnih in da mora biti ameriški narod pripravljen za veliko močnejšo službo,

Mate gospodarske novice

Velikim zgubam živine po boleznih v Angliji je vzrok v prvi vrsti pomanjkanje živinozdravnikov, kot poročajo londonski časopisi. Vrednoti radi boleznih izpadlih domačih živali se ceni letno na 30 milijonov funtov.

Britanska vlada je objavila Belo knjigo, v kateri zahteva dodaten kredit 1250 milijonov funtov. Ta znesek je za 250 milijonov višji od kredita, ki je bil predlagan doslej.

Z nevarnostjo inflacije v Zedinjenih državah se bavi finančni sodrnik »Manchester Guardian«, ki piše, da so v Zedinjenih državah že dani vsi znaki za inflacijo. Enako se izraža angleški časopis »New Leader«.

Po zadnjih uradnih podatkih čungkinške vlade se v Čungkinškem Kitajskem vedno bolj nevdržno izoblikuje inflacija. Indeks veletrgovine znaša v januarju 1942. leta 31 kratnik 1939. leta, v januarju 1943. leta 82 kratnik in v septembru 143 kratnik.

Oskrba Bolgarije s kruhom je zagotovljena do prihodnje letine; to je sporočil vrhovni komisar bolgarskega vojnega gospodarstva dr. Aladžov.

Tako se je končala Jugoslavija

Spisal Danilo Gregorić Copyright 1943 by Wilhelm Goldmann Verlag in Leipzig 16

Politično ohranitev Jugoslavije, ki sem jo s tem bojem proti silam razkroja podpiral z vsemi svojimi močmi, so imenovali politiko zločinaškega protinacionalnega in izdajalskega porušenja države. In vse to tisti ljudje, ki jih je inozemstvo opremilo z denarjem in instrukcijami, da bi zastopali politiko žrtvovanja države za tuje interese.

Pop, ki mi je bil izročil prvo brošuro, mi je povedal tudi ime moža, ki je bil s kovčgom, polnim teh listov, prišel v njegovo mesto. Bil je to Milan Milojević, prostozidar, bivši poslanik Jugoslavije v Wenu in Bernu.

Priobčil sem zadevo takoj policijskemu predsedniku Drinčiću. Dal sem mu tudi kot edino takrat znano oporo ime moža, ki se je skrival pod naslovom bivšega poslanika in ki se je s tako nizkotnimi sredstvi bojeval proti politiki, ki so jo zastopali država, krona, vlada.

Uspeha ni bilo nobenega. Nekaj dni pozneje mi je rekel Drinčić, da je bila stvar okrajnega glavarja v dotičnem mestu, da bi nastopal proti Milojeviću, ker je ta tam, in ne v Beogradu, zagrešil kaznivo dejanje razširjanja ilegalne literature. Tukaj so sicer napravili hitro preslikavo v njegovem stanovanju, vendar niso ničesar izsledili. Čeprav je torej bilo dokazano, da je brošure razdeljeval, vendar niso mogli ničesar podvzeti proti njemu, ker v Beogradu ni ničesar zagrešil. Pa tudi če bi zopet prišel v ono mesto v provinci, ne bi bilo mogoče postopati proti njemu, ker ga niso pravčasno prijeli z brošurami v kovčgu.

In potem sem slučajno zvedel še najzanimivejše: ta predsednik policije, ki je bil izvršil preiskavo lož in zatvoril lože, je bil predhodno obvestil prostozidarstvo o akciji, ki mu je bila zaupana. Bil je sam prostozidar, intimni prijatelj prostozidarja Konstantinovića.

Sprito takih okoliščin preiskava ni mogla ničesar dognati. In čeprav so brošure razdelili v desetstisočih izvodih povsod v Jugoslaviji, kot še nobeno ilegalno literaturo pred njo, in čeprav so vedeli, kdo jo je bil spisal in kdo jo je razdelil, vendar v tej stvari nihče ničesar ni podvzel.

Ko sem pozneje nekoč napravil nasproti dvornemu ministru Antiću opazko, da je težko bojevati se proti silam razkroja, ki hočejo pahnuti državo in narod v pogibel, če nihče ne zaščiti pešice ljudi, ki se hočejo bojevati, mi je odgovoril:

»Kako to, da vas nihče ne zaščiti? Vi ne veste, kako zelo smo poudarili policijskemu predsedniku svoje nezadovoljstvo, da ni mogel izslediti razdeljevalca brošur.«

In to je bilo vse.

Drugo poglavje.

Prostozidarski general Dušan Simović

Z dolgimi koraki je šef generalnega štaba Dušan T. Simović, armadni general in bivši poveljnik zračnega orožja, premeril svojo veliko sobo v mogočni kameniti zgradbi poslopja generalnega štaba v Beogradu. Bil je visok in vitak, na oči prav za prav dober, če ne bi prepotentni izraz okrog ust in mala, slaba, nazaj pomaknjena brada dala sicer inteligentnemu obrazu z močno naprej molečim nosom izraz ošabne slabosti. Modra uniforma letalcev, ki jo je še vedno nosil, dasiravno je že davno zamenjal svoje poveljstvo pri zračnem orožju z odgovornim mestom šefa generalnega štaba, je podčrtala zunanjo eleganco njegove prikazni.

Visok položaj je bil ljub njegovi neugnanosti, ki jih je preživljala Evropa, so še bolj poudarili in povišali važnost in odgovornost njegove funkcije.

Takoj ob začetku vojne je napel vse sile, da bi mobiliziral vojsko Jugoslavije. Z vso energijo je poganjal vpoklice, vežbe, utrube in vedno ter pri vsaki priliki poudarjal važnost oboroževanja in potrebo, biti pripravljen za vsak prijetljaj.

Posebno v drugi polovici l. 1940. je bilo njegovo delovanje na vrhuncu. Mnogo stotisočev kmetov in delavcev, rokodelcev in pripadnikov vseh stanov, je bilo iztrgano svojemu delu in se je vezbalo za vojno, glede katere je Simović vedno smatral, da se bliža tudi Jugoslaviji.

Ko se je začela velikomemška ofenziva na Zapadu, je Simović prišel na dan s svojim najljubšim načrtom: ustvariti vzhodno fronto proti Nemčiji s pomočjo armad zaveznikov na Bližnjem vzhodu. Načrt so odklonili, ko so ga bili temeljito preskusili. Vzlic svoji žilavi vztrajnosti, s katero je vedno znova začel s to stvarjo, Simović ni bil prodrli. Ostalo je le pri tem, da so postavili opazovalne častnike v Ankari in pri Weygandu.

Ministrski predsednik Cvetković razpravlja z vodjo Hrvatov drom. Mačkom v Zagrebu

In njegova poskusna mobilizacija se je končala z neuspehom. Razbila se je zaradi nedostajanja sicerne organizacije in zaradi brezglavosti, ki so jih pokazali Simović in njegovi sodelavci sami in jih povzročili tudi pri drugih. Sedaj je moral izvajati posledice. Zgubil je takoj mesto, za katerega se je smatral za posebno sposobnega. Odstavili so ga. Moral bi nastopiti mesto poveljnika pri armadnem zboru v Sarajevu. V Simoviću se je vse vzelo zoper to. Njegov ponos je bil najgloblje zadet.

Obstal je nekaj hipov ob velikem oknu svoje delovne sobe, iz katere je lahko videl nasproti stoječe poslopje ministrskega predsednika. Za onimi okni, posevno nasproti, je sedel ta politik, ta civilist, ta slab, malosrden možakar, ki je bil dosegel, da je moral Simović pasti. Jeza in sovraštvo sta navdajala vitekega generala. Šel bo; toda njegova vloga še ni bila dolgrana, on bo že še pokazal temu

strahopetnemu civilistu.

Pritisk na zvonec. Adjutant plane v sobo, udari s petami skupaj, ostane kakor odreven in zvrzan v rožancu.

»Jaz grem, mu zakliče Simović. »Daj, da se pripelje moj avto. In če se javi moj naslednik, mu reci, da lahko jutri izvršim predajo.« Z naglo kretnjo je bil adjutant odprl vrata. Z dvignjeno glavo, s stisnjenimi usti, je Simović zapustil prostor.

Če že ne po vojaški poti in po poti urejene napredovanja, je hotel Simović pač po drugih potih doseči svoj cilj. Najprej pa se je hotel spočiti ter se pripravljati za delovanje, za katerega se je bil odločil.

Cisto visoko v Alpah leži mali kraj za zimski šport Planica. Tja je šel Simović. Hotel je, da mu v svežem prostem gorskem zraku spuhne njegova jeza, da se mu zberejo misli in njegove moči.

Bil je vedno strasten šetalec. Že v Beogradu je bil vsak dan šel peš od svojega stanovanja, ki se je nahajalo na topčiderskem griču, skozi drevored v mesto v svoj urad. In sedaj v Planici se je ure in ure sprehajal po zasneženih potih, globoko vdihavajoč mrzel, oster, čist zimski zrak.

Tukaj je tudi naneslo, da je nekega dne iz

movičem in britansko-severnoameriško propagando. Dogodki, ki so sledili dolгим pogovorom obeh na samotnih potih ali v nizkih s deskami obitih prostorih športnega hotela na Planici, so pokazali, da sta tukaj Anglija in Amerika našli moža, ki naj bi izvršil njihove načrte na Balkanu, in da je Simović s svoje strani vzpostavil na zunaj tisto zvezo, ki jo je potreboval, da bi izvršil svoje notranje politične načrte.

(Dalje prihodnjic)

Ali že veste? Malo zrcalo sodobne in minule prosvete in civilizacije

Šimpanzi se nikdar ne smeji

Šimpanz, ki je telesno tako podoben človeku, se od človeka razlikuje v glavnem po načinu izražanja občutkov. To je bilo prepričljivo dokazano že z raznimi poskusi psihologov. Če se šimpanz razjezi na primer radi pogleda psa ali mačke, zazija tako močno, da se vidi zobje in čeljusti. Veke se zožijo, obrvi se naježe. Karakteristični izraz obraza so fotografirali in so slike pokazali mnogim dijakom. Večina njih je menila, da izraža obraz veselje, dočim nihče ni znal povedati pravilne razlage. Resničnega smeha pri šimpanzu ne bomo mogli nikdar ugotoviti. Če je vesel, na lahno zategne obraz, odpre usta in spušča sopihajoče glasove. Fotografične posnetke tega izraza je smatrala večina opazovalcev za izraz jeze. Ti primeri naj pokažejo, kako zelo se motimo, če uporabimo lastne psihološke skušnje tudi za živalski svet.

Svetlikači se skakači

Vsak pozna kresnice, ki se v toplem poletju ponoči zelenkasto svetlikajo, da s tem privabijo drugi spol. Zoologi razlikujejo tri nemške vrste, ki spadajo vse v vrsto skakalcev in imajo posebne žleze, iz katerih izločujejo pri dražljaju močno svetlikačo se izloček. Manj znano je, da so še štiri druge vrste živali v Nemčiji, ki imajo možnost, da se svetijo. Dve od teh spadata med tisočnoge; ena, ki se sveti samo kot ličinka, spada med mušice, in ena med izredno primitivne skakače. Obe zadnji vrsti živita od gliv. Možnost svetlikanja skakalcev je dokazana šele v zadnjem času. Kakšnega svetlikačnega se izločka te živali nimajo. Telo se zasveti, če je razdraženo, toda samo pet do deset sekund. Svetlikanje se pa lahko ponovi dva do trikrat, čeprav manj svetlo in za krajši čas. Ponovno svetlikanje nastopi šele zopet po večurnem odmoru.

Ali morejo ribe utoniti

Vsem ribam ne zadostuje dihanje s škrgami. Svojestven način življenja lahko povzroči, da dihaajo tudi še s posebnimi organi. Neke azijske labirintske ribe celo utonejo, če ne morejo razen s škrgami tudi še dodatno dihati zraka. Najbolj značilen primer dihaajočih rib so pljučarice, ki žive v Južni Ameriki, Afriki in Avstraliji. Suhe letne čase prežive v luknjah blata in dihaajo s pljuči. Škrge ožive zopet šele, če jim deževna doba omogoči življenje v vodi.

Dr. F. J. Lukas

Ausschneiden! Aufbewahren!

Deutsch methodisch und praktisch

227. STUNDE.

Jockel.

1.

Der Herr, der schickt den Jockel aus,
Er soll den Hafer schneiden.
Der Jockel schneidet den Hafer nicht
Und kommt auch nicht nach Hause.

2.

Da schickt der Herr den Pudel aus,
Er soll den Jockel beißen.
Der Pudel beißt den Jockel nicht,
Der Pudel beißt den Jockel nicht,
Und kommt auch nicht nach Hause.

3.

Da schickt der Herr den Prügel aus,
Er soll den Pudel schlagen.
Der Prügel schlägt den Pudel nicht,
Der Pudel beißt den Jockel nicht,
Der Jockel schneidet den Hafer nicht
Und kommt auch nicht nach Hause.

4.

Da schickt der Herr das Feuer aus,
Es soll den Prügel brennen.
Das Feuer brennt den Prügel nicht,
Der Prügel schlägt den Pudel nicht,
Der Pudel beißt den Jockel nicht,
Der Jockel schneidet den Hafer nicht
Und kommt auch nicht nach Hause.

5.

Da schickt der Herr das Wasser aus,
Es soll das Feuer löschen.
Das Wasser löscht das Feuer nicht,
Das Feuer brennt den Prügel nicht,
Der Prügel schlägt den Pudel nicht,
Der Pudel beißt den Jockel nicht,
Der Jockel schneidet den Hafer nicht
Und kommt auch nicht nach Hause.

6.

Da schickt der Herr den Ochsen aus,
Er soll das Wasser saufen.
Der Ochse säuft das Wasser nicht,
Das Wasser löscht das Feuer nicht,
Das Feuer brennt den Prügel nicht,
Der Prügel schlägt den Pudel nicht,
Der Pudel beißt den Jockel nicht,
Der Jockel schneidet den Hafer nicht
Und kommt auch nicht nach Hause.

7.

Da schickt der Herr den Schlächter aus,
Er soll den Ochsen schlachten.
Der Schlächter schlacht den Ochsen nicht,
Der Ochse säuft das Wasser nicht,
Das Wasser löscht das Feuer nicht,
Das Feuer brennt den Prügel nicht,
Der Prügel schlägt den Pudel nicht,
Der Pudel beißt den Jockel nicht,
Der Jockel schneidet den Hafer nicht
Und kommt auch nicht nach Hause.

8.

Da schickt der Herr den Henker aus,
Er soll den Schlächter henken.
Der Henker henkt den Schlächter nicht,
Der Schlächter schlacht den Ochsen nicht,
Der Ochse säuft das Wasser nicht,
Das Wasser löscht das Feuer nicht,
Das Feuer brennt den Prügel nicht,
Der Prügel schlägt den Pudel nicht,
Der Pudel beißt den Jockel nicht,
Der Jockel schneidet den Hafer nicht
Und kommt auch nicht nach Hause.

9.

Da geht der Herr dann selbst hinaus,
Und macht gar bald ein End daraus.
Der Henker will den Schlächter henken,
Der Schlächter will den Ochsen schlachten,
Der Ochse will das Wasser saufen,
Das Wasser will das Feuer löschen,
Das Feuer will den Prügel brennen,
Der Prügel will den Pudel schlagen,
Der Pudel will den Jockel beißen,
Der Jockel schneidet den Hafer nun
Und kommt auch gleich nach Hause.

Wörter.

- 1) Jockel = Jakob — Jakob
- 2) jemanden ausschicken — (raz)poslati koga
- 3) den Hafer schneiden — kositi, žeti oves
- 4) Pudel, der — koder (pes)
- 5) beißen, ich biß, ich habe gebissen — ugrizniti, popasti
- 6) Prügel, der — krepolec, palica, gorjača
- 7) schlagen, ich schlug, ich habe geschlagen — biti, udariti, tepsti
- 8) jemanden brennen (brannte, habe gebrannt) — sežgati koga, požgati koga

9)

- das Feuer löschen — pogasiti ogenj
- saufen, ich soff, ich habe gesoffen — piti popiti
- Schlächter, der — mesar, klavec
- den Ochsen schlachten — vola pobiti, zaklati
- Henker, der — rabelj, krvnik
- henken — obesiti
- ein End' daraus machen — napraviti konec, končati

Razno

Med velikane dreves šteje kot največje prirodno čudo, neka mehičanska cipresa, ki stoji na pokopališču Santa Maria del Tule. To drevo ima mogočno deblo v visokosti 32 metrov in z obsegom 31 metrov. Najprej se ogromno deblo dviga do višine šest metrov, potem se deli na številne veje, od katerih vsaka posamezna tvori zopet zase veliko drevo in ki se združijo skupaj do ogromnega vrha z obsegom 132 metrov. To drevo je imelo že svetovnozdovinski pomen. Pod njim je taboril, kakor poroča kronika leta 1519. Ferdinand Cortez z vso svojo vojsko, ki je pod senco daleč razprostrajajočih se vej baje našla dovolj mesta. Cortez sam je v svojih pismih in vojnih poročilih omenjal tega drevesnega velkana. Drevo, ki je danes menda približno 2000 let staro, valja danes kot največja izmed vseh znanih rastlin na zemlji.

Vsakemu tuju znani grajski hrib, na strani Budima ob Donavi v Budimpešti, na katerem stoji kraljevski grad, ima številne, deloma globoke in velike votline. V teh votlinah je sedaj uprava mesta opremila pred bombami varne bolniške dvorane, ki začasno lahko sprejmejo 120 bolnikov. Nadaljnja izgradnja je vsak čas mogoča. Bolniške dvorane razpolagajo z lastno elektriko in plinskimi napravami ter se preskrbujejo tudi same z vodo. Zrak v tej svetlini bolnišnice je stalno temperiran.

SODOBNE SLIKE

Vseh devet!

Iz brezovih stebel so si nemški letalci, ki imajo službo visoko na Severu, zrezljali kegle, s katerimi si kratijo čas, kadar nimajo službe. Mojstrski lučaj povzroči pri vseh viharo navdušenje. (PK-Aufnahme: Kriegsber. Janz, Sch., M.)

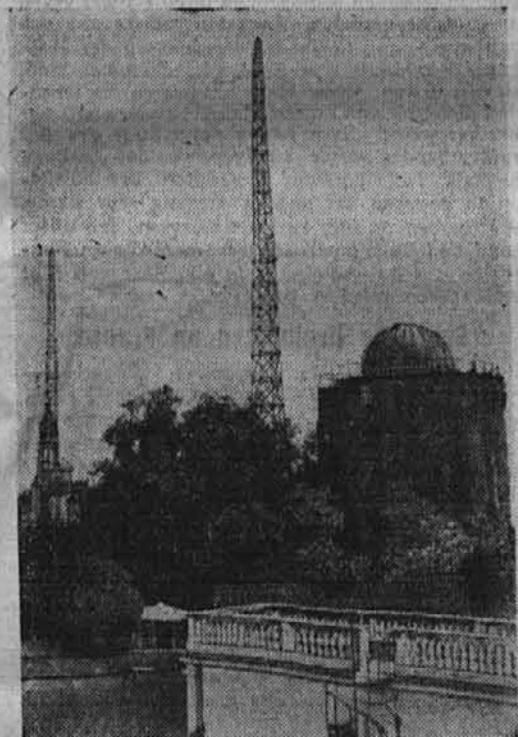

Težko ranjeni se vračajo iz britanskega ujetništva. Težko ranjeni, ki so se sedaj potem menjave vrnili iz britanskega ujetništva, pri njihovem prihodu v Barcelono. (PBZ, M.)

Na levi: Razbit! (PK-Zeichnung: #Kriegsbericht Schmitz, Waffen #, M.)

Zgoraj: Führer je podelil Eichenlaub mit Schwertern zum Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes Generalleutnantu Gerhardu pl. Schwerinu, poveljniku 16. divizije oklopnjaških grenadirjev, ki jo je poročilo oborožene sile v tem letu trikrat posebno pohvalilo. PK-Aufn.: Kriegsber. Aschenbroich, PBZ., M.

Zločinski napad na vatikansko mesto.

Pri napadu anglo-ameriških terorističnih letalcev na papežev sedež je trpela med drugim tudi papeževa radiodajna postaja. Stolpi te postaje v vatikanskem mestu pred napadom. Scherl, M.

Nemški Arbeitsmänner in vojakih ob nizozemskih obali.

Mnogo obetajoči škrnicelj prisilje zaostajalca, da se ustavi. Mala zala deklica je natrgala rdečeličnih jabolk, za »svoje vojake«. PK-Aufnahme: Kriegsber. Kurth, PBZ., M.

Težko topništvo prevzame bojno zaščito v Dalmaciji. Ena baterija težkega topništva za drugo dospe na obrežni pas, ki ga mora prevzeti. Tako stopijo raz voza in spravijo top v položaj. PK-Aufn.: Kriegsber. Nonnenmacher, Atl. M.

Pionirji pri gradnji mostu. PK-Zeichnung: #Kriegsbericht Brück, Waffen #, M.

Prevzem provianta sredi Atlantika. Zaboje za zabojem prenašajo iz oskrbovalne ladje na gumijaste čolne. Tako se tam zunaj na Atlantiku tudi vse gladko odvija (na desni Na levi: Zdravnik zapusti po posvetovanju zopet podmornico in se vrne nazaj na oskrbovalno ladjo. PK-Aufnahme: Kriegsbericht Blindow, HH., M.

Sovjeti najdejo le še puščave. Ogromne črede živine gredo z ruskim civilnim prebivalstvom pri odmikanju nemških čet, tako da Sovjeti najdejo le prazne pokrajine. PK-Aufn.: Kriegsber. Mittelstädt, Atl. M.

Die USA sind über Deutschland sehr enttäuscht

Hoffnung auf deutschen Zusammenbruch war vergeblich — Mutlose Feststellungen

Stockholm, 16. November. In London und Washington verläßt man seine Enttäuschung über das Ausbleiben des deutschen Zusammenbruchs am „Stichtag“ des 9. November nur sehr wenig. Der Ton der englischen und amerikanischen Presse hat sich in den letzten Tagen stark geändert, und während man noch vor kürzester Zeit sich in allerlei Illusionen über ein baldiges Kriegsende ohne weitere schwere Opfer und Verluste auf englischer Seite erging, stellt man jetzt mutlos fest, daß „das Schlimmste noch bevorsteht“.

Vor allem in Finanz- und Wirtschaftskreisen hatte man auf Grund angeblich „sicherer“ Informationen mit einem frühen Ende der militärischen Operationen noch im Jahre 1943 gerechnet. Der Kurseinbruch in den amerikanischen Börsen ist das äußere Symptom des Erwachens aus diesen Illusionen. Während man sich in London im allgemeinen bereits seit einigen Wochen damit abgefunden hatte, daß die Operationen in Italien keinen raschen Fortgang nehmen würden, hatte man mit Bestimmtheit auf einen entscheidenden Sieg der Sowjetarmee gerechnet.

Aus den letzten Betrachtungen des britischen Militärsachverständigen Liddell Hart in der „Daily Mail“ geht deutlich hervor, welcher Art diese Erwartungen waren. Man hoffte, wie Liddell Hart erklärt, im südlichen Teil der Ostfront stärkere deutsche Streitkräfte einzuschließen und ungefähr eine Million deutscher Soldaten gefangenzunehmen. Liddell Hart gibt offen zu, daß man in London über den Ausgang der militärischen Operationen der Sowjets vor allem im Donez-Bogen sehr enttäuscht sei.

Attentat auf den Verräter Roatta

Berlin, 16. November. Das „12-Uhr-Blatt“ meldet aus Budapest: Der Sender Budapest verbreitete am Donnerstag um 21.40 Uhr die sensationelle Nachricht, daß der Wagen des Generals Roatta verunglückt ist. Sein Auto fuhr mit hoher Geschwindigkeit. Als der Fahrer an einer plötzlich auftauchenden

den Kurve zu bremsen versuchte, versagte die Bremse, der Wagen wurde aus der Bahn geschleudert, prallte gegen einen Felsen und blieb zertrümmert liegen. Roatta schlug mit dem Kopf gegen die Scheiben. Er wurde sofort in ein Hospital gebracht. Über seinen Gesundheitszustand wird nichts Näheres bekannt. Der Fahrer Roattas war sofort tot. Wie eine schnell angestellte Untersuchung ergab, waren die Gummimuffen der Öldruckbremse durchbohrt worden.

Zur selben Zeit meldete Reuter aus London, daß der italienische Oberbefehlshaber Giovanni Messe aus britischer Kriegsgefangenschaft in Süditalien entlassen ist und zum Nachfolger Roattas für den Posten des Generalstabschefs Badoglio vorgesehen sei. Man betont in Budapest, daß es mehr als auffällig sei, wenn im gleichen Augenblick, wo der italienische Marschall Messe als Nachfolger Roattas in Süditalien eintreffe, Roatta verunglücke und damit von der Bühne verschwinde.

Die schweren Unruhen im Libanon dauern an

Neue Regierung gebildet — Die Ausschreitungen der Senegaleger — Londoner Lügen

Stockholm, 16. November. Wie Reuter aus Jerusalem berichtet, ist eine neue libanesische Regierung gebildet worden. Sie soll sich zusammensetzen aus Henry Pharoos als Vizepräsident, Said Salam als Vizepremierminister und denjenigen Ministern, die nicht verhaftet wurden, als Kabinettsmitglieder. Ihr Hauptquartier soll sich in der alten Stadt Baalbek, 35 km von Damaskus, befinden.

Die Unruhen im Libanon dauern weiter an. Wie Reuter zugeben muß, haben sich jetzt auch die libanesischen Frauen an die Seite der Demonstranten gestellt und die Senegaleger und die gaullistischen Matrosen bekämpft. Verschiedene Frauen wurden verwundet.

Churchill über den weiteren Kriegsverlauf

Stockholm, 16. November. Einem soeben nach New York zurückgekehrten Nordamerikaner gegenüber hat Churchill seine Meinung über den weiteren Verlauf des Krieges in folgender Weise wiedergegeben: „Wir müssen uns auf einen langen und harten Kampf vorbereiten. Die deutsche Wehrmacht kann uns noch blutige Verluste zufügen und sogar wieder in die Defensive drängen.“ Die Deutschen seien ein logisches Volk das sich auch durch Rückschläge nicht aus dem Konzept bringen lasse.

Ein Geständnis Edens

tc. Stockholm, 16. November. Der britische Außenminister Antony Eden berichtete am Donnerstag im Londoner Unterhaus über die Moskauer Außenminister-Konferenz. Es sei dort wohl über sämtliche europäischen Probleme beraten worden, „ich will aber nicht behaupten, daß wir uns in allen Punkten verständigen konnten. Dies würde das internationale Millennium (womit offenbar so etwas wie ein erträumtes goldenes Jahrtausend gemeint sein sollte) bedeuten, und dem haben wir uns noch nirgends genähert.“

Der Brite in seinem Element: Euch Indern gehört die Hungerperle!

(Karikatur: Bredow/Delnen-Dienst.)

molows beim französischen Alger-Ausschuß nicht nur im Mittelmeerraum, sondern auch im französischen Mutterland festen Fuß zu fassen hofft. Es unterliegt kaum einem Zweifel, daß die anglo-sowjetische Front, der sich Hull bei den Verhandlungen in Moskau in diesem Punkt gegenüber, zu dem Rücktritt Girauds geführt hat General Giraud hatte sich in Moskau vor allem auch durch die Haltung verhaßt gemacht, die er gegen den in Französisch-Nordafrika agierenden kommunistischen Abgeordneten Marty einnahm. Marty hatte Französisch-Nordafrika schließlich verlassen müssen und sich nach Moskau begeben. Politisch gesehen, ist die Absetzung Girauds daher identisch mit der Verdrängung nordamerikanischen Einflusses in Französisch-Nordafrika durch England und der Beseitigung des letzten Hindernisses, das dem Bolschewismus Französisch-Nordafrikas noch entgegenstand.

Die Nordamerikaner, die Französisch-Nordafrika besetzt haben, sind dort politisch aufs Trockene gesetzt worden. Die nordamerikanische Politik, die Politik Roosevelts, Eisenhowers und Murphys, hat eine entscheidende Niederlage erlitten, aus der Großbritannien und die Sowjetunion Nutzen ziehen.

Flammender Protest Lettlands

Riga, 16. Nov. Einem Aufruf des lettischen Berufsverbandes folgend, hatten 100.000 lettische Arbeiter und Arbeiterinnen, Meister, Lehrlinge und Gesellen, Betriebsführer und Angestellte ihre Betriebe verlassen, um der ganzen Welt in einer erhebenden Kundgebung ihren Protest gegen die bolschewistischen Annexionsgelüste auf das baltische Land, die in den Beschlüssen der Moskauer Konferenz zum Ausdruck gekommen sind, zu offenbaren. Diese Menschen waren die lebenden Zeugen von einem Jahr bolschewistischer Blutherrschaft. Nach Reden der Führer des Berufsverbandes wurde kundgegeben, daß Lettland niemals freiwillig ein Bestandteil der Sowjetunion gewesen sei und es niemals sein werde. Wir werden es auch niemals zulassen, daß unser Land und Volk unter den erbarmungslosen Fußtritt des Bolschewismus in ein Meer von Blut und Tränen getaucht wird.

Englische Drohungen an Franco

tc. Stockholm, 16. November. „Manchester Guardian“ polemisiert in einem Kommentar gegen den spanischen Staatschef General Franco im Zusammenhang mit der Glückwunschschaft der spanischen Regierung an den Präsidenten der Philippinischen Republik Laurel zur Unabhängigkeitserklärung. In dem Artikel heißt es: „General Franco, der seinen früheren englischen Freunden als der „große christliche Ehrenmann“ bekannt ist, begegnet einigen Schwierigkeiten, wenn er versucht, seinen neuesten Akt der Höflichkeit durch Erklärungen aus der Welt zu schaffen. Die Amerikaner sind nicht so einfältig und es ist zu hoffen, daß auch die britische Regierung es nicht ist. Die Faschisten sollten in Europa keine Nachsicht mehr finden.“

Dardanellen-Auslieferung beschlossene Sache

Aufschlußreiche schwedische Meldungen aus New York — Die Stützpunktfragen

hw. Stockholm, 16. Nov. (Eigenbericht.) Über die auf der Moskauer Konferenz getroffenen englisch-amerikanischen Abmachungen mit der Sowjetunion bezüglich der Dardanellen und der allgemeinen Haltung zur Türkei gibt die New-Yorker Vertretung des „Svenska Dagblad“ folgende interessante Informationen wieder:

Die wichtigste Frage für die Sowjetunion besteht nach Angaben aus unterrichteten Washingtoner Kreisen weiterhin darin, ob die Türkei in der Lage bleiben soll, die Dardanellen jederzeit nach Belieben zu sperren. Zunächst seien in Moskau einige Punkte der Montreux-Konvention geändert worden (es handelt sich bekanntlich um eine internationale Abmachung über die Dardanellen, bei der eine Änderung ohne Beteiligung der Türkei nicht gut möglich ist). Es seien aber deutlich Zeichen dafür vorhanden, daß Molotow, Eden und Hull sogar noch darüber hinausgegangen seien. Es sei geplant, außer der Forderung nach Überlassung wichtiger Stützpunkte an die Verbündeten „Istanbul unter sowjetische, verbündete oder internationale Kontrolle zu stellen“, wodurch die Sowjets freie Durchfahrt durch den Bosphorus sowohl im Krieg als auch im Frieden erhalten würden.

Was hier angedeutet wird, ist in verhüllter Form nichts anderes als die volle Auslieferung der Dardanellen an die Sowjets, eine Absicht der Plutokratien, auf die von deutscher Seite seit langem hingewiesen worden ist, die aber von den Engländern immer wieder abgestritten wurde. Sie haben bekanntlich in Geheimabmachungen mit den Sowjets bereits vor 1939 jenen die Auslieferung der Dardanellen zugesagt und dieses Versprechen nun offenbar mit amerikanischer Beteiligung in Moskau wiederholt.

Ferner sei man in Washington der Ansicht, daß alle Balkanstaaten künftig unter dem Einfluß der „russischen“ orthodoxen Kirche und ihrer „Beschützer“, der Sowjetregierung, stehen sollten. Auch diese Einstellung, die bedeuten würde, daß Engländer und Amerikaner sich mit voller Auslieferung des Balkans unter die Oberherrschaft der Sowjets abgefunden haben, sei inzwischen in Kairo den Türken zur Kenntnis gebracht worden.

Schließlich besagt die schwedische Meldung aus den USA, daß die Türkei den Sowjets Getreide liefern soll, „um Hungersnot im Süden der Sowjetunion zu verhindern“. Auch diese Frage sei auf der Moskauer Konferenz bereits behandelt worden.

Über das Ergebnis der inzwischen hierüber eingeleiteten englisch-amerikanischen Einwirkungsversuche gegenüber der Türkei wird nichts Näheres gesagt, jedoch wird darauf hingewiesen, daß militärische Kreise in Washington der Dardanellenfrage „großes Gewicht beimessen“.

Börsenjuden scheffeln ihr Blutgeld weiter

Stockholm, 16. November. Auf der Londoner Börse wo man angesichts der Aussicht, daß bald „der Friede ausbrechen könnte“, eine allgemeine Baisse notiert hatte, ist nach dem Londoner Korrespondenten von „Göteborgs Posten“ im Ergebnis der Worte Churchills, daß der Höhepunkt des Krieges im Jahre 1944 erst zu erwarten sei und dieses Jahr das blutigste und opferreichste für England sein werde, wieder eine Hausse eingetreten. Die Besitzer solcher Aktien, die im Kriege immer wertvoller geworden waren, hätten über die Ausführungen Churchills einen Seufzer der Erleichterung ausgestoßen. Nun zeigten die Gesichter der Börsenmakler wieder optimistische Züge. Sie dächten wieder an Transaktionen, die sie während des Krieges vornehmen könnten, ehe das für die Londoner Börse und Wall Street drohende „Gespenst des Friedens“ wieder in Erscheinung trete.

Deutlicher als durch diese Meldung können die wahren Hintergründe des von den jüdisch-plutokratischen Börsenjuden vom Zaun gebrochenen Krieges nicht beleuchtet werden. Hinter Churchills Worten stehen die Machigier und das Geschäftsinteresse der jüdischen Schieber und Kriegsgewinnler, die „ihren Krieg“ bis zum letzten Blutstropfen des eigenen Volkes und der englandhörigen Völker fortsetzen werden. Für sie bedeutet die Zerstörung der kostbaren Kulturwerte der Menschheit ebensowenig eine moralische Belastung wie die Blutopfer des britischen Volkes selbst. In diesem Vernichtungswillen reicht der jüdisch-plutokratische Westen dem jüdisch-bolschewistischen Osten die Hand.

Der Bolschewismus hat in Nordafrika freie Hand

Nordamerikas Politik erlitt durch Moskau und London entscheidende Niederlage

Berlin, 16. November. Die Deutsche Diplomatische Korrespondenz schreibt u. a.: Die Absetzung des Generals Giraud als Mitpräsident des Alger-Komitees der französischen Disidenz ist ein Ereignis von weittragender Bedeutung. Mit General Giraud verschwindet der letzte Exponent jener Gruppe französischer Generale und Politiker in Nordafrika, die am 9. November 1942 mit den amerikanischen Landungsgruppen gemeinsame Sache machten in der Hoffnung, mit Hilfe der Vereinigten Staaten das französische überseeische Imperium gegen den britischen Imperialismus zu verteidigen. Von den übrigen Mitgliedern jener Gruppe wurde Admiral Darlan durch den Secret Service ermordet. Bergeret wurde

verhaftet. Nogues und Chatel wurden des Landes verwiesen, während Peyrouton freiwillig zurücktrat. Der Gaullismus hat damit endgültig den Teil der Macht in Französisch-Nordafrika errungen, an dessen Ausübung die anglo-amerikanischen Militärbehörden nicht interessiert sind.

Die Absetzung Girauds wäre vielleicht nicht so schnell gekommen, wenn es der britischen Politik nicht gelungen wäre, sich hiebei der Unterstützung Moskaus zu versichern. General de Gaulle hat seine Bewegung Moskau einfließen schon frühzeitig geöffnet. Er ist heute der Champion jener Sowjetpolitik, die durch die Entsendung Wischinskys ins Mittelmeerkomitee und durch die Betreuung Bogo-

Eine dritte und vierte Luft-Seeschlacht bei der Insel Bougainville

Neue Großfolge der japanischen Luftwaffe — Die gesamte nordamerikanische Pazifikflotte zu den Kämpfen eingesetzt

Tokio, 16. Nov. In einer „dritten Luftschlacht vor Bougainville“ am 11. November versenkten japanische Flugzeuge einen feindlichen Kreuzer oder großen Zerstörer. Außerdem wurden zum Teil schwer beschädigt ein feindliches Schlachtschiff, zwei große Flugzeugträger, ein großer Kreuzer und drei kleine Kreuzer oder Zerstörer und ein Zerstörer.

In dieser „dritten Luftschlacht vor Bougainville“ waren, wie das Kaiserliche Hauptquartier berichtet, die feindlichen Brückenköpfe auf der Insel Bougainville während der letzten Tage mehrfach das Ziel japanischer Bombenangriffe. So wurde bei Kap Torokina ein Transporter in Brand geworfen und versenkt. In der Nacht zum 12. November griffen die Japaner die Insel Mono an. Ein großer Schlepper wurde aus einer Anzahl feindlicher Schiffseinheiten in Brand geworfen. Von diesen Operationen sind fünf Maschinen noch nicht zurückgekehrt.

Der neue Großfolg der Japaner

Tokio, 16. Nov. Wie das Kaiserliche Hauptquartier Sonntag nachmittag bekanntgab, fand am 13. November in der Morgendämmerung die „vierte Schlacht bei der Insel Bougainville“ statt. Japanische Marineflugzeuge entdeckten an diesem Tag in den Gewässern südlich der Insel Bougainville weitere größere amerikanische Einheiten, die sie mit großem Erfolg angriffen. Innerhalb weniger Sekunden wurde ein Kreuzer großen Typs versenkt, des weiteren ein Kreuzer und ein Zerstörer. Ein Schlachtschiff und ein Flugzeugträger mittleren Typs wurden schwer beschädigt. Zwei japanische Flugzeuge kehrten nicht zum Stützpunkt zurück.

Zur „vierten Luftschlacht von Bougainville“ bringt die Montagmorgenpresse weitere Einzel-

heiten. Danach wurde in der Nacht zum 13. November, begünstigt durch helles tropisches Mondlicht, in den Gewässern südwestlich von der Insel Mono eine Reihe von Kriegsschiffen durch japanische Aufklärer entdeckt, die sich nordwärts bewegten. Die starken Feindkräfte begleiteten einen Geleitzug und hatten eine völlig veränderte Zusammensetzung der Schiffe gegenüber denjenigen, die die Japaner in der dritten Luftschlacht von Bougainville stellten. Unter Zuhilfenahme von Leuchtbomben wurde die Helle der Mondnacht noch vergrößert, so daß die angreifenden japanischen Torpedoflugzeuge in kurzer Zeit die bereits gemeldeten Erfolge erzielen konnten.

Schlachtschiff in Flammen — Flugzeugträger sinkt

Die zurückgekehrten japanischen Flugzeugführer berichten inzwischen, daß das als schwer beschädigt gemeldete Schlachtschiff in langsamer Fahrt vollständig in Flammen gehüllt beobachtet wurde, als es versuchte, sich aus der Kampfzone zu entfernen. Ebenso wurde festgestellt, daß der Flugzeugträger bereits völlig manövrierunfähig und dem Sinken nahe war. Das Kaiserliche Hauptquartier hat wie immer nur die genau festgestellten Ergebnisse bisher veröffentlicht, jedoch ist im vorliegenden Fall anzunehmen, daß der feindliche Flugzeugträger ebenfalls noch als Verlust der Amerikaner zu buchen ist.

Tokio, 16. Nov. Zur „vierten Luftschlacht von Bougainville“ bemerkt die „Tokio Nitschi Nitschi“ in einem Kommentar, daß der Feind bei seiner Absicht, unter allen Umständen Rabaul zurückzuerobern, nicht nur die Südpazifik-, sondern die Gesamt-Pazifikflotte mobilisiert habe. Der ungeheure, bisher vergebliche Kräfteinsatz der Anglo-Amerikaner habe erstlinig beabsichtigt, den bereits auf der Insel Bougainville gelan-

deten Truppen Verstärkung zu bringen. Hiesige Marinekreise erwarten, daß die feindlichen Angriffe gegen Neubritannien mit dem Hauptstützpunkt Rabaul zunächst auch noch weiter fortgesetzt werden, und zwar von denjenigen feindlichen Marineeinheiten, die sich nach der dritten Luftschlacht von Bougainville zurückgezogen haben.

Große Erfolge der japanischen Luftwaffe

Tokio, 16. Nov. Das Kaiserliche Hauptquartier Tokio gab am 14. November bekannt:

Verbände der im Raum von Neu-Guinea eingesetzten japanischen Heeresluftwaffe führten in der Zeit vom 6. bis 9. November sechsmal Luftangriffe auf feindliche Flugplätze durch und bekämpften erfolgreich gemeinsam mit Landtruppen eingeflogene feindliche Maschinen. In dieser Zeit wurden 59 feindliche Flugzeuge abgeschossen und über 120 am Boden zerstört oder in Brand gesetzt. 15 japanische Flugzeuge stürzten sich freiwillig auf feindliche Objekte oder werden vermisst. In diesen Ziffern sind die am 8. November bekanntgegebenen japanischen Erfolge mitbegriffen.

Admiral Nimitz sieht schwarz

Tokio, 16. November. Der Oberkommandierende der amerikanischen Flotte im Pazifik Admiral Nimitz konnte angesichts der ungeheuren Verluste an Schiffen und Flugzeugen, die die Amerikaner im Gebiet der Salomonen erleiden, nicht umhin, in seiner letzten Rundfunksprache zu gestehen, daß Amerika sich über den Widerstand den der Gegner leiste, und über die Verluste, die Amerika noch bevorstehen, keinen Illusionen hingeben könne. „Wir Amerikaner wissen“, so führte Nimitz u. a. aus, „daß unsere Schiffe und Flugzeuge allein nicht in der Lage sind, den Feind zu vernichten.“

Wenn ein Berg ins Rutschen kommt

Das Matterhorn hat sein Gesicht verändert

Wir sprechen von der Majestät der Berge, blicken mit Ehrfurcht zu ihnen empor, die ihre Spitzen hoch in den Himmel recken. Der Mensch aus dem Tal, die Welte der Ebene, Himmel und Wolken sonst so fern, glaubt und fühlt in besonderem Maße mit dem Dichter, der die Ewigkeit der Berge besingt. Gewiß, für die Ewigkeit scheinen sie gefügt, das heißt aber nicht, daß sie immer und ewig ihre bekannte Form behalten. So ein ruhender, steinerner Riesenkoloß, dem man jede »Bewegungsmöglichkeit« abspricht, kann manchmal Leben bekommen. Ein Bergsturz, der in einem solchen Falle immer die Ursache der Bewegung sein wird, hat vor kurzem das Gesicht des Matterhorns verändert. Aus dem wohl allen Bergfreunden bekannten Furggergrat hat sich ein Felszacken herausgelöst. Die Trümmer stürzten etwa 150 Meter tief bis zu dem darunterliegenden Matterhorngletscher; einzelne Steinbrocken polterten sogar bis zu der Moräne des Colle di Breuil hinunter.

Wie erklärt sich ein Bergsturz? Wir schlagen das immer verlässliche, jede Frage beantwortende Lexikon auf und lesen nach: »Beim Bergsturz liegt ein mehr oder weniger rasches Abgleiten ganzer Gesteinsmassen auf durchweichenden Tonschichten oder Schichtflächen oder infolge Hangunterscheidung (Flüsse, Gletscher) vor. Typische Erscheinungen eines Bergsturzes sind die Abrätsche, die Sturzbahn und das Ablagerungsgebiet... Am häufigsten sind Bergstürze in den jungen Hochgebirgen, besonders den diluvial vergletscherten, sowie in Gebirgsgebieten und in sehr feuchten Gebirgslandschaften.«

Tausende Tonnen Felsmassen stürzten in den Loen-See

Um von einem Bergsturz gewaltigen Ausmaßes zu erfahren, uns diese Katastrophe wieder ins Gedächtnis zu rufen, müssen wir das Rädchen der Erinnerung bis Mitte September 1936 zurückdrehen. Damals durchliefte die Welt die Kunde von einem Bergsturz am Loen-See im Nordfjord nördlich von Bergen. Der Loen-See, düster, langgestreckt, inmitten drohender Berge, ist allen Nordlandreisenden bekannt. Vom Kjendal-Gletscher, der am Ende des Loen-Sees aufragt, lösten sich im ersten Frühlicht des jungen Tages gewaltige Felsmassen. Aber tausende Tonnen Fels prasselten in einer Breite von 300 Metern in den See. Dadurch entstand eine riesige Flutwelle, die sich mehrere hundert Meter weit in das Land hinein ergoß und drei Dörfer überschwemmte und fast völlig vernichtete. Die ahnungslosen Bewohner wurden von der verderbenbringenden, vom Tod begleiteten Flut fast ausnahmslos ins Schlafte überascht. Diese Bergsturzkatastrophe kostete 74 Personen, unter denen sich 30 Kinder befanden, das Leben.

Wandernder Berg vernichtete ein Dorf

Als ein mildtönder, grimmiger Feind hat sich, das erzählt unsere Chronik der Bergstürze, der Monte Ercole gegenüber dem Dorf Sant'Agata Feltria erwiesen. Das Dorf, 600 Meter über dem Meere in den Apenninen von Montevetrone gelegen, mußte damals geräumt werden, nachdem neun Häuser des Dorfes bereits eingestürzt waren. Ein großes und besonders stabil gebautes Gebäude bewegte sich eine ganze Strecke lang mit dem Erdrutsch fort, ehe es das Schicksal der anderen Häuser teilte. Auf seinem Weg der Zerstörung hatte dieser Bergsturz bereits zwei wichtige Brücken vernichtet.

Nicht immer kommt ein Bergsturz überraschend. Als Anfang Oktober 1928 im Tessin ein Bergsturz erfolgte, am Monte Albino, der sich in der Nähe von Bellinzona in der Südschweiz 1700 Meter hoch reckt, traf der Bergsturz sozusagen ins Leere. Mit anderen Wor-

ten gesagt, er konnte wohl Wohnstätten der Menschen vernichten, kostete aber kein Menschenleben. Der Bergsturz war schon einige Zeit vorher befürchtet worden, und aus diesem Grunde wurden die bedrohten Täler von ihren Bewohnern geräumt. So konnte dieser Erdrutsch, der eine Fläche von 2½ Kilometern in Bewegung geraten ließ, nur Materialschaden anrichten.

Felssturz verändert das Gesicht der Niagarafälle

Es läßt sich ohne weiteres denken, daß das Gesicht der gewaltigen Niagarafälle nur durch einen gewaltsamen Eingriff der Natur verändert werden kann. Dieser Fall hat sich Mitte Januar 1931 ereignet. Damals lösten sich mehrere hundert Tonnen Felsmassen, die sich durch gemeinsame Einwirkung des Frostes und des Wassers gelockert hatten, vom oberen Rand der Niagarafälle und prasselten in die Tiefe. Eine dadurch entstehende 50 Meter breite und 70 Meter tiefe Bresche gab den berühmten Wasserfällen ein völlig anderes Gesicht. Eine ähnlich einschneidende Korrektur ihres Aus-

Irgendeiner...

Das Kind und der Blindgänger/ Mein packendstes Kriegserlebnis v. Wellenhof

Kurz nach Beendigung des Westfeldzuges begab es sich in einem Badeort der französischen Kanalküste, daß bei einem Tagesangriff der britischen Luftwaffe eine Sprengbombe mittleren Kalibers mitten auf die Straße stürzte ohne zu detonieren, ein Blindgänger also.

Blindgänger zu besetzen, ist Spezialistenarbeit. Das Pionierkommando wurde angefordert. Die umliegenden Häuser — es waren nur sehr wenige und auch nicht alle bezogen — mußten indessen von ihren Bewohnern geräumt werden. Den ganzen Straßenzug sperrte man ab mit nicht zu überschendenden Planken, die da und dort durch doppeltsprachige Warnschilder ihren Zweck verdeutlichten.

Das alles ging ganz schnell, fast automatisch, möchte ich sagen. Die letzten angekratzten Tommies schaukelten noch ihren Absprunghäfen entgegen, da war das schon alles organisiert und die Bevölkerung in Sicherheit gebracht.

An den Barrieren außerhalb der Gefahrenzone stauten sich wohl die Neugierigen und betrachteten das für sie seltsame Ereignis: daß die, die früher fröhliches »Weekend« oft und oft hier gefeiert hatten, nun ihnen die Gastfreundschaft mit Bomben vergalt, die gewiß nicht als Blindgänger beabsichtigt waren.

So hätten sie eigentlich denken müssen, aber sie dachten nicht so. Im Gegenteil: sie trauerten nur ihren pfundschweren Kunden nach und suchten die Schuld am erschreckenden Wachstümmelwerden aus satter Rentnerruhe an falscher Stelle.

Gerade in jenen kleinen Badeorten englischen Stils auf französischem Boden wirkten Sommer 1940 da und dort böswillige Gruppen, die in eifriger Verbildung meinten, mit heimlich entzweiggeschnittenen deutschen Telefonkabeln eine europäische Verständigung verhindern zu können.

Allmählich zerstreuten sich die Gaffer. Das Interesse am »Souvenir« aus »Old England« ebte ab. Der geliebte Aperitif lockte.

Doch plötzlich strömten neue Scharen zu — ja, in einer gewissen Hast, wenn wir richtig sahen von unserer ziemlich weit entfernten Hochstellung auf einem Fabrikdach.

Sollte das Pionierkommando bereits eingetroffen sein und die Arbeiten, begleitet von den Blicken einer vergeblich auf Sensation hoffenden Menge, begonnen haben?

»Um Gottes willen — ein Kind!« rief da ei-

sehens haben die Niagarafälle weder vor- noch nachher erlebt.

Von hohen Bäumen ragten nur noch die Wipfel aus der Erde

Eine Naturkatastrophe von besonderer Eigenart, ebenfalls durch Bodenbewegungen, allerdings »unter Tage« ausgelöst, hatte in der zweiten Märzhälfte 1934 das rumänische Dorf Jigoren betroffen. Infolge von Bodenverschiebungen, verursacht durch unterirdische Quellen, die den Boden unterwaschen hatten, veränderte sich in diesem Raum total das Bild der Landschaft. Rund 50 Häuser stürzten ein oder versanken im Schlund der sich öffnenden Erde. Viele hohe Bäume »fielen« so tief herab, daß sie nur noch mit ihren Wipfeln aus der Erde sahen. Weingärten verschwanden im Nu, auf weite Strecken lösten sich die Chausseebuchstäben in Nichts auf, und ein gemauerter Ziehbrunnen wanderte mit der sich bewegenden Erde etwa 100 Meter weit, ohne einzustürzen.

Die Natur gefällt sich eben in mancherlei Form in Überraschungen. Sie zeigt uns dann und wann, daß auch die gewaltigen Berge in ihrer Urform nicht für die Ewigkeit gefügt sind.

Blindgänger/ Mein packendstes Kriegserlebnis v. Wellenhof

ner und setzte das Doppelglas unwillkürlich einen Augenblick ab.

Mit unbewaffnetem Auge konnten wir die Vorgänge dort drunten nicht ausmachen. Es war geradezu eine folternd spannende »Reportage«, wenn ich dieses etwas in Mißkredit geratene Wort hierfür gebrauchen darf, die unser Kamerad in abgerissenen Satzteilen, das Glas vor den Augen, erröte gab: »Um Gottes willen — ein Kind! Das muß da irgendwo durchgekrochen sein — weil die Leute auch nicht achtgeben können! Vielleicht zwei, drei Jahre. Ein ganz kleiner Kerl. Bloßfüßig, mit einem roten Kleidchen. Stellt's euch vor — das Spiel mit der Bombe — mit dem Blindgänger — er patscht auf der Bombe herum wie auf dem Fell eines kleinen Hunderls — das muß ja jeden Moment — wenn der vorn an den Zylinder — und die Leute stehen da und fuchteln herum und keiner von den Helmen — Herrgott, wenn wir hier nicht da auf Posten wären — und die Leitung wird auch gerade umgelegt — aber was hilft das alles — bis wir dort wären — vielleicht etwa anderthalb Kilometer — da ist wahrscheinlich längst — du, da kommt einer — einer von der Luftwaffe — der geht ganz ruhig hin, sehr richtig, um das Kind nicht zu erschrecken — jetzt ist er gleich dort — er ist schon beim Kind, nimmt's auf den Arm und jetzt läuft er, was er kann — die Leute machen beinahe Spalier — er ist schon dort mit dem Kind und jetzt gibt er es einer. Mir scheint, die fällt auf die Knie, aber der ist schon verschwunden —«

Er setzte das Glas ab.

»Wer war's denn?« fragte ich, um meine Erregtheit irgendwie zu verbergen.

»Was weiß ich. Irgendeiner.«

Irgendeiner...

Er blieb auch irgendeiner, namenlos, unbekannt und doch reich belohnt durch die gute Tat, die einem kleinen Kind das Leben und einer ganzen Stadt Erkenntnis schenkte.

Wochen später — im zufälligen Gespräch mit einem Angehörigen unserer Feldgendarmarie — erfuhr ich, daß seit diesem Tagesangriff der Briten nicht eine einzige Fernsprechleitung mehr durchschnitten wurde.

So hatte dieses, am gewaltigen Zeitgeschehen gemessen, winzige Begebnis doch ein in der Kriegsgeschichte einzigartiges Vorkommen bewirkt: der Blindgänger des Feindes ward zum eigenen Volltreffer geworden.

nis, seine ungemeine Bedeutung und Tüchtigkeit zu beweisen. Ein Rad zu schlagen, hielt er jedoch nicht für das Richtige und anderes fiel ihm nicht ein. Da ihm auch sonst nichts einfel, stellte er die Frage: »Gnädigste befehlen schon lange verheiratet zu sein?« — »Ich befehle erst seit drei Monaten verheiratet zu sein«, antwortete die Gnädigste.

Sie näherten sich dem Restaurant »Zur alten Schießstätte«. Alfred fühlte sich von einem Kavaliersblitz durchzuckt. Außerdem mußte er Aufsehen erregen, wenn er mit — wenn —

»Gnädige Frau, wollen wir nicht eine Tasse Kaffee trinken, ich —«

»Wunderbar«, entgegnete die Dame, »wollen wir. Außerdem habe ich noch nicht gegessen und bin geradezu entsetzlich hungrig.« In Alfred zischte es, wie wenn ein kleines Feuer und ein starker Wasserstrahl zusammenkommen. Eine Mark fünfzig — warum war er auch geboren worden?

Die Dame ging schon auf einen der Tische zu und der junge Mann folgte ihr im Banne eines furchtbaren Schicksals.

Alfred bestellte eine Tasse Kaffee, die junge Frau eine kleine Omelette. Der Jüngling atmete auf, das konnte sich noch knapp ausgehen. Die Dame aß, der Kellner kam.

»Und dann möchte ich ein Schnitzel mit Salat und Kartoffeln«, sprach das Unglück. Alfred atmete wieder auf, und zwar so stark, daß er in sich zusammenschumpfte. Wo tat sich ein Spalt auf, der ihn wohlthätig verschlang? Die Dame bestellte Kuchen mit Sahne und Kaffee. Und wo blieb der Weltuntergang?

»Augenblick!«, sagte Alfred, stand auf und eilte dahin. Stieß mit dem Kellner zusammen, drückte ihm eine Mark in die Hand und raste weiter. Er lief durch den Wald, als ob Mephisto persönlich hinter ihm wäre. Trotz dem neuen Anzug. Daheim zog er sich in sein Kämmerlein zurück, schützte Kopf schmerzen vor und ward nicht mehr gesehen.

»Riegel!«, sagte acht Tage später der Lateinlehrer zu Alfred, »Sie kommen sowieso

Unser SCHATZKÄSTLEIN

ROBERT SCHUMANN:

Musikalische Haus- und Lebensregeln

Musik redet die allgemeinste Sprache, durch welche die Seele frei, unbestimmt angeregt wird; aber sie fühlt sich in ihrer Heimat.

*

Es ist mit der Musik wie mit dem Schachspiel. Die Königin (Melodie) hat die höchste Gewalt, aber den Ausschlag gibt immer der König (Harmonie).

*

Die Musik ist die Waise, deren Vater und Mutter keiner nennen kann. Und vielleicht ist es, daß gerade in dem Geheimnisvollen ihres Ursprungs der Reiz ihrer Schönheit liegt.

*

Das wäre eine kleine Kunst, die nur klänge, und keine Sprache noch Zeichen für Seelenzustände hätte.

*

Das Wort »spielen« ist sehr schön, da das Spielen eines Instrumentes eins mit ihm sein. Wer nicht mit dem Instrument spielt, spielt es nicht.

*

Mehr als in den Werken der bildenden Künste, wo der einzelne Torso einen Meister beweisen kann, ist in der Musik alles der Zusammenhang, das Ganze — im Kleinen wie im Großen, im einzelnen Kunstwerk wie in einem ganzen Künstlerleben.

*

Italienische Musik muß man unter italienischen Menschen hören; deutsche genießt sich freilich unter jedem Himmel.

*

In der Natur lernt die Seele am schönsten beten und alle Gaben heiligen, die uns das höhere Wesen gab.

*

Das Talent arbeitet, das Genie schafft.

*

Der sich der Welt vorstellt, soll weder zu jung, noch zu alt sein, sondern blühend, nicht allein hier und da, sondern am ganzen Stamm.

*

Die erste Konzeption ist immer die natürlichste und beste. Der Verstand irrt, das Gefühl nicht.

*

Der Künstler halte sich im Gleichgewicht mit dem Leben; sonst hat er einen schweren Stand.

*

Ich mag die nicht, deren Leben mit ihren Werken nicht im Einklang steht.

*

Ist Genius da, so verschlägt's ja wenig, in welcher Art er erscheint, ob in der Tiefe, wie bei Bach, ob in der Höhe, wie bei Mozart, oder ob in Tiefe und Höhe, vereint, wie bei Beethoven.

*

Das ist der Fluch des Talents, daß er, obgleich sicherer und anhaltender arbeitend als das Genie, kein Ziel erreicht, während das Genie längst auf der Spitze des Ideals schwebt und sich lachend oben umsieht!

Alfreds großes Abenteuer

Mit wehmütig-heiterem Lächeln aufgeschrieben von Ralph Urban

Diese Geschichte hat sich in meiner Jugendzeit ereignet, aber weil Jungens sich immer gleichbleiben, erzähle ich sie euch gerne.

Der Gymnasiast Alfred Riegel hatte von Onkel Theodor einen Maßanzug bewilligt bekommen. Nicht etwa zum Lohn für hervorragenden Fortschritt in der Schule, sondern deshalb, weil Onkel Theodor im Gedenken an die eigene lasterhafte Vergangenheit eine Schwäche für jene Jungen empfand, die für das vorzeitige Ergrauen des Lehrkörpers verantwortlich zeichnen.

Nach heißem Sehnen und unruhigen Träumen hatte Alfred am Sonntag vormittag die Lieferung des Anzuges doch noch erlebt. Nun stand er vor dem Spiegel und übte das zu dieser wundersamen Kleidung gehörende Kavaliersgesicht. Die Mutter erschien störend in der Tür. »Fein siehst du aus!«, sagte sie, »schon fast wie ein richtiger Herr.«

Alfred überhörte das beleidigende, »fast!«, denn er benötigte dringend zwei Mark, um seine vornehme Erscheinung im entsprechenden Rahmen zur Geltung bringen zu können. Das Ergebnis der Verhandlungen lautete schließlich 1.50.

Noch am letzten Bissen des Sonntagsbraten kauend, sauste Alfred zur Tür hinaus. Auf der Straße wurden seine Bewegungen jedoch gemessen und würdevoll. Leider lag alles in mitternächtlicher Ruhe, so daß niemand da war, der ihm Bewunderung zollen konnte. Der junge Mann beschloß daher, nach der »Alten Schießstätte« zu wandern, wo am Nachmittags männliche und weibliche Jugend zusammentraf, um das Tanzbein zu schwingen und Kaffee zu trinken. Also zog er dem Ausflugsort zu. Als er den Waldweg erreichte, sah er in einiger Entfernung vor sich eine wundervolle weibliche Figur, die sich in gleicher Richtung bewegte. Näher kommend erkannte Alfred, daß da vorne kein Mädel ging, sondern eine richtige Dame, die natürlich sicher um gute paar Jahre mehr

zählen mochte als er. Und mit der seiner Altersklasse oft eigenen Zuneigung der reiferen Frau gegenüber, wandelten auch Alfreds Gymnasialenträume in ähnlichen Gefilden. Augenblicklich malte er es sich aus, wie herrlich es sein müßte, an Seite dieser Dame dahinschreiten zu dürfen. Der bloße Gedanke verursachte ihm wildes Herzklopfen, obwohl ihm die Verwirklichung dieser Idee genau so unwahrscheinlich vorkam wie die Fahrt in der Mondrakete. Plötzlich geschah aber etwas Großartiges. Die Dame, die etwa noch zehn Schritte Vorsprung hatte, verlor einen Handschuh. Alfred fuhr wie ein Habicht drauflos, hob ihn auf und raste schon. Die Dame drehte sich erst erschrocken um. Der junge Mann riß den Hut vom Kopf, schleppte ihn in kühnem Schwung nach dem Vorbild der Musketiere im Film fast über den Boden, hielt mit der anderen Hand den Handschuh weit von sich und sprach: »Wenn ich mich nicht irre, dann haben Gnädigste etwas verloren.«

»Sie irren sich nicht!«, sagte lachend der Gymnasiastentraum und nahm den Handschuh in Empfang.

»Gnädigste — Gnä — Gnädigste!« — stammelte Alfred, »wäre es — ich meine, würde es — selber Weg?« — Blutrot im Gesicht stand der junge Mann und wußte nicht weiter.

»Aber ja!«, meinte lächelnd die schöne Frau, »warum denn nicht, wir haben doch den gleichen Weg. Außerdem langweile ich mich, denn mein Mann ist nämlich gerade heute auswärts!« Munter plaudernd ging sie weiter, der Junge neben ihr. Er sah durch alle sechs Himmeln bis in den siebenten, seine Verwirrung legte sich notdürftig, so daß er sogar zusammenhängende Antworten zu geben vermochte.

»Was sind Sie denn?« fragte einmal die junge Frau in ihrer offenen Art.

»Student an der Hochschule!«, log Alfred, »Mediziner im zweiten Semester.« Damit gab er sich selbst Haltung. Er hatte das Bedürf-

am Heintweg an meinem Haus vorbei, da können Sie einen Sprung hinaufmachen und unserem Mädchen sagen, daß ich heute um eine Stunde später heimkomme!

Alfred vollführte den Auftrag und richtete dem Mädchen die Botschaft aus. »Gnädige Frau!« rief das Hausmädchen in die Wohnung hinein. Schritte wurden laut und dann stand sie vor ihm. Die junge Frau seines Lehrers, die Dame von damals.

Sie sah ihn einen Augenblick lang erstaunt an, lächelte ihr wunderbares Lächeln und sprach: »Kommen Sie doch einen Augenblick herein!«

Alfred folgte ihr gesenkten Hauptes ins Wohnzimmer. Ihm blieb auch nichts erspart. »Du dumme Junge!«, sagte die Frau, nachdem sie die Tür geschlossen hatte, »warum sind Sie denn neulich so rasch davongelaufen? Ich durchschaute natürlich den Schwindel sofort und hielt Sie für das, was Sie sind. Für einen netten Jungen, der gerne ein Herr sein möchte. Natürlich hätte ich für Sie und für mich bezahlt.«

»Bitte, bitte!«, flehte Alfred mit bebender Stimme, »sagen Sie doch nichts dem Herrn Professor.«

»Nein, nein, mein Junge, ich sage kein Wort. Sieh nur zu, daß aus dir etwas wird, damit machst du mir Freude.«

Alfred Riegel kam an diesem Tag nicht zum Essen heim. Er ging durch den Wald den Weg zur »Alten Schießstätte« und sprach dabei fortwährend zu jemandem, der nicht da war. In der Nacht, als alle schon im Haus schliefen, stieg er aus dem Bett, setzte sich an seinen Tisch und schrieb sein erstes Gedicht.

Ein paar Wochen später sagte der Lateinlehrer zu seiner jungen Frau: »Ich möchte doch wissen, was in diesen Jungen gefahren ist. Da habe ich einen Schüler, einen gewissen Riegel, der bis vor kurzem das schwarze Schaf der Klasse war und der plötzlich ein Muster an Fleiß und Betragen geworden ist.«

»Ach, wirklich?« sagte die Frau lebhaft und in ihren Augen schimmerte es warm vor mütterlicher Freude.

AMTICHE BEKANTMACHUNGEN

Objava

V okrajni gospodinski šoli Krainburg, baraka 3 (za borzo dela) bo prirejen za žene in dekleta popoldanski tečaj v šivanju. Prične se v torek, 23. novembra in bo trajal 14 popoldnevov, in sicer vsak torek od 15. do 18. ure. — Pristojbino za tečaj RM 10.— je plačati ob prijavi.

Prijavlja se pisмено ali ustno v gospodinski šoli. Konec prijavljenja je 18. novembra.

Schützt die Pflanzen gegen Schädlinge!

Für den Obst- und Gartenbau: Selinon Neu 1 kg 3.30 kg
5 kg 2.60 kg
25 kg 2.— kg
Solbar, A Tetrabar und Karniol zu 1 kg 1.10
5 kg 5.40

Neo-Dendrin und Mixdrin zum Tagespreis.
Brassicol gegen Salaträule 1 kg 2.38 kg
Brassisan gegen Kohlhernie 5 kg 1.80 kg
25 kg 1.53 kg
sowie Baumteer, Baumwachs, Raupenleim, Cortilan und alle anderen einschlägigen Artikel. Fordern Sie von uns Preislisten!

L. Kärnt. Drogerie »Zum schwarzen Hund«
H. PLAHNA u. M. WOLF Abteilung Pflanzenschutz.
Klagenfurt — Rainerhof

In Ihrem Interesse!

Feldpostsendungen ohne genaue Absender-Angabe werden bei Unzustellbarkeit vernichtet oder als Liebesgaben verteilt. Darum: Absender genau angeben! Ferner: Auf genaue deutliche Anschrift und gute Verpackung achten! Keine Hohlräume im Päckchen offen lassen! Feuergefährliche Gegenstände dürfen in Päckchen oder Paketen überhaupt nicht versandt werden! Die Mißachtung dieses Verbotes ist deshalb strafbar. Nur so kann die Feldpost die Sendungen über oft große Entfernungen mit häufigen Umladungen sicher ans Ziel bringen.

Soldat Feldpost
Werner Müller
na Müller, Berlin Wilmersdorf
vom I.

DRP

Handwerker! - Obitniki!

Wir bieten Euch an: • Nudimo Vam:

Eisen	železo
Bleche	pločevino
Gasröhren	plinske cevi
Armaturen	armature
Draht und Stiften	žico in žičnike
Baumaterial	stavben material
Baubeschläge	stavbeno okovje
Herdplatten	plošče za štedilnike
Möbelbeschläge	okove za pohištvo

KOVINA - KRAINBURG

G. m. b. H. - d. z. o. z.

Hausfrauen! - Gospodinje!

Herde	študilnike
Öfen	peči
Emailgeschirr	enajlirano posodo
Einmachgläser	kozarce za vlaganje
Glaswaren	steklenino
Keramik	keramiko
Porzellan	porcelan
und alles für	in vse za
der Haushalt	gospodinjstvo

teilweise frei
Lieferung:

KOVINA - KRAINBURG

G. m. b. H. - d. z. o. z.

Dr. guggen

Gliederreißen
Hexenschuß
Rheuma usw. ist

ABC-Pflaster

Beutel zu RM 1.19 in Apotheken

Bosch

Aus alt wird neu!

Alte Zündkerzen nicht mehr wegwerfen, sondern sammeln! Bosch erneuert sie! In seinem mustergültigen Instandsetzungswerk werden alljährlich Millionen gebrauchter Zündkerzen so tadellos aufgearbeitet, daß sie wieder voll einsatzfähig sind. Geschulte Fachkräfte und vorbildliche Anlagen bürgen, wie bei allen Bosch-Erzeugnissen, für Qualitätsarbeit. Darum: alte Zündkerzen sammeln und abliefern beim Bosch-Dienst!

Thomas Bohrer

Klagenfurt

Villacher Str. Nr. 29-31

KAFFEE ERSATZ
Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Kaufhaus
HERBST
Klagenfurt
Kinderbetten

SENF
Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

MEDOPHARM
Arzneimittel
sind treue Helfer
Ihrer Gesundheit!

Medopharm-Arzneimittel
sind nur in Apotheken
erhältlich.

MEDOPHARM
Pharmazeutische Präparate
Gesellschaft m.b.H. München 8

SCHUHFABRIKS- UND
VERTRIEBSGESELLSCHAFT m.b.H.
NEUMARKTL

EIGENE VERKAUFSTELLEN IN: NEUMARKTL, ASSLING,
RADMANNSDORF, VELDES, CILLI, MARBURG

MALI OGLASI

Služba dobi

Služkinja, vajna živine — samostojna dobi dobro mesto. Ponudbe na K. B. Krainburg 1281-1

Sodarski pomočnik dobi stalno mesto z vsoto o-skrbo v hiši. Antonija Homann, Wart 27 pri Krainburg. 1368-1

Prodaj

Slikarsko orodje in šablone prodaj. Cena od 100 do 300 RM. Anton Stiplošek, St. Veit, Sawa, Polane 26-III. 1378-6

Prodaj enosobno, dobro ohranjeno opravo z žimnico za RM 300.— Zamenjaj otroški pleten sobni vozek za dobro celulo-punko. Naslov pri K. B. Krainburg pod 1383-6.

Prodaj: Fotoaparati 10x15 na plošče „Compur“, zaklop 1-4-5, za RM 500. Svetilko za osvetljevanje 100 RM, krožni pletilni stroj 300 RM in šivalni stroj Singer (Flachsteppmaschine) za RM 500. Kupci naj se javijo pisмено na K. Bote, Krainburg pod števil. 1367-6.

Kupim
Kupim fantovske smuči do 200 cm. Ponudbe na K. Bote, Krainburg pod 1371-7.

Išče se za nakup nekaj vagonov smrekovega, jelkovega, borovega lesa, 19, 24 in 26 mm, 8 do 17 cm, paralelno ali

konično, iz žage ali trgovine vseh kakovostnih razredih. Visoka stopnja nujnosti. Ponudbe na Hans Traninger, Holzgroßhandel, Klagenfurt, Völkermarkter Straße, Bahnübersetzung. 1083-7

Nova ali dobro ohranjena pletena garnitura se takoj kupi. Schkofitz Josef, Falkendorf — Krainburg. 1349-7

Kupim elektromotor 3 do 5 Ph, ki je v uporabnem stanju ali dam zanj motorno kolo 100 cm. Jeraj, Seebach 10 b, Flöding. 1375-7

Menjam
Kupim rabljen gramofon brez plošč. Johann Markitsch, Neumarkt, Spinnereigasse 2. 1363-7

Zamenjam štedilnik in sobno pečico za šivalni stroj. Ponudbe na K. Bote, Krainburg pod 1376-15.

Moške boks čevlje, visoke, črne 40, dam za žensko volneno obleko ali za črne damske čevlje 38 s srednjo peto. Naslov pri K. B. Krainburg pod števil. 1379-15.

Menjam nove, moške čevlje št. 41, nizke, črne za rabljen, otroški voziček, različno doplačam. Naslov pri K. Bote, Krainburg pod 1380-15.

Skoro novo moško kolo z lučjo, nove gume, zamenjam za zimsko moško suknjo vel. 130 cm. Naslov pri K. B. Krainburg pod 1350-15

V torek, 9. XI. Gospod, ki je v 1943 jutraj ob 12. nov. pustil pleten kovček od črno (boxleder) aktovko v kupeju, jo dobi proti izkazilu raznega blaga, z dokumenti je za dotično osebo 1382-23.

ESSIG
Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Aufgelassene Fabriken
Brauchbare Maschinen kauft
KURT FRICK
Klagenfurt
Salmstraße
Fernruf 1486

Vseh ljudi ne morete vprašati!

Mali oglas to more. Iakoj doseže vse, ki se zanimajo za Vaše ponudbe ali prošnje. Oglašajte v Karawanken Bote! Splača se!

Oglase sprejemata do ponedeljka in srede NS.-Gauverlag Kärnten, Klagenfurt, Bismarckring 13 in NS.-Gauverlag Kärnten, Zweigverlag Krainburg, Veldestr. 6

KMETIJSKA

POLJEDELSKI STROJI
UMETNA GNOJILA
APNO ZA GNOJENJE
KRMILA • SEMENA
SEMENSKI KROMPIR

ZADRUGA

Krainburg, Laak
Wir bei Domschale, Stein